

JAARSTUKKEN 2019

(opgemaakt d.d. 15-4-2020)

NEF

p/a Holwerderweg 21
9101 PA Dokkum
Tel. (0519) 229 119

Correspondentieadres:

Postbus 110
9100 AC Dokkum

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Jaarverslag	
H1 Bericht van het dagelijks bestuur	5
H2 Sociaal Verslag	
2.0 Algemeen	10
2.1 Uitvoering Wsw en beschut werken	14
2.2 Uitvoering Re-integratie	16
H3 Financieel Verslag	
3.0 Algemeen	18
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	23
3.2 Financiering (Treasury)	26
3.3 Verbonden Partijen	28
3.4 Bedrijfsvoering	29
Jaarrekening 2019	
○ Balans per 31 december 2019	31
○ Overzicht van baten en lasten 2019	33
○ Kasstroomoverzicht 2019	35
○ Grondslag voor waardering en resultaatbepaling	36
○ Toelichting op de balans	40
○ Toelichting op de baten en lasten	44
○ Goedkeuring bestuur	48
○ Controleverklaring	49
Bijlagen	
I. Staat van activa en afschrijvingen 2019	54
II. Bestuurssamenstelling	55
III. WNT-verantwoording 2019 Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslân (NEF)	56
IV. Verantwoording Wsw en beschut werken 2019	58
V. Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 2019	59
VI. Ondernemingsraad 2019	60

Voorwoord

Grutsk op het behalen van de jaardoelen 2019

We kunnen terugkijken op een bijzonder mooi jaar voor NEF. Zoals te lezen in dit jaarverslag hebben we fors binnen budget gepresteerd, een compliment voor onze gehele organisatie. De financiële huishouding is op orde. De solvabiliteit is op het gewenste niveau van 30%. Daarnaast zijn er voorzieningen getroffen voor de geplande nieuwbouw zodat, de extra lasten voor de komende 10 jaar afgedekt zijn.

Het percentage ziekteverzuim is sterk gedaald en tegelijkertijd hebben we een stijging in waardering gekregen op ons medewerkerstevredenheidsonderzoek. De ingezette modernisering begint zijn vruchten af te werpen waardoor de omvorming van een traditioneel SW bedrijf naar een "Social Firm" steeds meer gestalte krijgt. De organisatie raakt er aan gewend dat we een "gewone" onderneming zijn, uiteraard met een bijzondere opdracht, namelijk het creëren van maatschappelijke impact. Dagelijks willen we het verschil maken voor meer dan 1100 mensen met hun gezinnen, plm. 800 binnen NEF en meer dan 300 trajecten binnen Robuust. Onze medewerkers realiseren zich dat we hiermee een grote impact hebben op de mens, de regio en het bedrijfsleven.

De geplande nieuwbouw heeft het afgelopen jaar veel managementtijd in beslag genomen. De plannen liggen op koers om midden 2020 de eerste paal te kunnen slaan. De verwachting is dat de bouw een jaar in beslag neemt zodat we in het vierde kwartaal 2021 kunnen verhuizen.

De positionering van NEF/Robuust is verder uitgebouwd. Noemenswaardige evenementen, waaronder een "Open dag" op 14 september 2019 op locatie Dokkum, hebben aandacht gekregen op social media. Naast een aftermovie van de open dag hebben we ook een bedrijfscommercial laten maken onder de titel "No Limits". Deze commercial heeft in de maanden november/december gedraaid op Omrop Fryslân. Naast een betere bekendheid heeft dit ook geholpen bij de "trotsheid" van onze medewerkers. Ons imago heeft hiermee een enorme upgrade gekregen.

Duurzaamheid en circulariteit zijn een vast onderdeel geworden van onze agenda hetgeen ook onderschreven is met ons 100^e lidmaatschap van circulair Friesland. Een projectgroep binnen NEF werkt en denkt mee aan oplossingen hoe we een duurzamer bedrijf kunnen worden. Er zijn al mooie eerste resultaten te noemen, zoals de ingebruikname van onze eerste twee elektrische personenbussen.

De samenwerking met onze beide gemeenten, onze aandeelhouders, zijn nog verder geïntensiveerd als het gaat om de uitvoering van de Participatiewet. Gezamenlijk doen we de intake om aanvragers zo snel als mogelijk weer aan een baan te helpen. De opzet en doorontwikkeling van Robuust 1 voldoet aan de vraag. Hiermee is een nieuw werkbaar instrument opgezet om mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt sociaal te activeren. De bestuurlijke samenwerking, met een nieuw bestuur, is goed verlopen. Bestuurders en directie zien beide het belang van een efficiënt lopende organisatie voor de inwoners van de gemeenten Dantumadiel en Noardeast-Fryslân, die van onze dienstverlening gebruik kunnen maken.

Ambitieuze uitdagingen 2020

Na jaren op rij van voortreffelijke bedrijfsresultaten hebben we voor 2020 de interne doelstellingen fors bij moeten stellen. Helaas zijn we eind 2019 geconfronteerd met het faillissement van onze grootste opdrachtgever waardoor er voor ruim 100 medewerkers een constante stroom aan werk wegviel. Door enorme inspanning van veel collega's is het gelukt om ander werk naar binnen te halen. We blijven zoeken naar nieuwe, structurele en passende werksoorten.

Ook dit jaar zullen we de negatieve financiële effecten van de invoering van de Participatiewet terugzien in onze resultaten. Enerzijds door afnemende rijksbijdragen, anderzijds door een andere instroom. We zien een afnemende groei van de economie waar we indirect last van kunnen krijgen. Het effect van het nu heersende coronavirus is ten tijde van dit schrijven nog niet exact bekend, maar dat het effect zal hebben ligt zeker in de lijn der verwachting.

Nieuwe vormen van verpakkingen blijven elkaar opvolgen en aan die trend lijkt geen einde te komen, zeker ook ingegeven door het bewuster omgaan met verpakkingen. Dit noopt ons mee te gaan in die ontwikkeling, willen we de verpakkingsspecialist blijven voor onze opdrachtgevers. Investerings zijn hierdoor onontbeerlijk. De machine zal echter altijd een hulpmiddel blijven, de mens staat centraal.

Onze dienstverlening zal verder uitgebreid worden. Voor schoonmaak en groen wordt een leer/ontwikkeltraject opgezet, we zien namelijk veel vraag vanuit de markt. Daarnaast zullen er op dit gebied nieuwe concepten worden geïntroduceerd, zodat we deze dienstverlening zo breed mogelijk in de markt kunnen zetten. Samenwerking met het bedrijfsleven is hierbij essentieel.

Het project Meedoen, een samenwerking tussen gemeente Noardeast Fryslân en Robuust krijgt een vervolg. Vanaf april zullen mensen vanuit de bijstand actief worden benaderd om mee te participeren in de samenleving. Robuust zal hierbij als middel worden ingezet. Daarnaast zal NEF optrekken met de gemeenten in de regiodeal. Veel projecten zijn in gezamenlijkheid uitgewerkt en een aantal daarvan zal de komende periode als project worden ingediend bij de regioboord. Ons doel is om als NEF/Robuust versnelling aan te brengen om nog meer mensen aan passend werk te helpen in het belang van de mens en het bedrijfsleven in de regio.

Samengevat kunnen we constateren dat 2019 een prima basis heeft gelegd voor 2020. Het jaar waarin we verder blijven werken om de medewerker in z'n kracht te zetten, onze bedrijfsdoelstellingen te willen halen en waarin we onze positie als verbinder in de regio nog verder willen uitbouwen. In dit vertrouwen bouwen we samen verder aan onze "Social Firm", aan impact voor de regio Noardeast Fryslân in 2020.

Jan Knol, directeur

JAARVERSLAG

H1. Bericht van het dagelijks bestuur

De missie

De missie van Werk-/leerbedrijf NEF en Robuust is als volgt:

“Wij bieden mensen in de regio Noardeast Fryslân met een afstand tot werk de ondersteuning die ze nodig hebben om te kunnen participeren binnen de arbeidsmarkt. Onze werkwijze is gericht op “ontwikkeling door werk en werk door ontwikkeling” waarbij iedereen gelijk is; gewoon bijzonder én bijzonder gewoon. Hierbij kijken we naar de mogelijkheden waarbij we blijven inspelen op de veranderende marktomstandigheden.”

Het aanbod van NEF varieert van werk en training, re-integratietrajecten, plaatsing/detachering bij een externe partij via de matchpool tot eventueel beschut werk als externe plaatsing niet realiseerbaar is.

NEF werkt in opdracht van de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Schiermonnikoog op een bedrijfseconomische verantwoorde wijze, waarbij de arbeidsmarkt, de werkgever als klant wordt aangemerkt.

Ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

Per 1 januari 2019 zijn de gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a. officieel gefuseerd tot de nieuwe gemeente Noardeast-Fryslân. Vanuit deze nieuwe gemeente zijn de heren Jelle Boerema en Jouke Douwe de Vries voorgedragen en benoemd tot nieuwe bestuurders van NEF, Jelle Boerema in de rol van DB en AB bestuurder en Jouke de Vries in de rol van AB bestuurder.

Vanuit de gemeente Dantumadiel zijn geen bestuurswijzigingen geweest in 2019. De heren Rommy Kempenaar (DB en AB) en Kees Wielstra (AB) zijn de bestuurders voor NEF namens gemeente Dantumadiel gebleven.

Vanuit de nieuwe bestuurssamenstelling is Rommy Kempenaar benoemd als voorzitter en Jelle Boerema als secretaris.

Het jaar 2019 stond bestuurlijk vooral in het teken van de beoogde nieuwe huisvesting in Dokkum, de doorontwikkeling van Robuust en diverse actuele thema's rondom het sociaal domein zoals hieronder geschetst.

Nieuwe huisvesting

De voorbereiding op de nieuwe huisvesting heeft in 2019 verder gestalte gekregen en wordt steeds concreter. Zo is begin van het jaar gestart met de aanbestedingsprocedure voor de architectenkeuze. De ontwerpopdracht is in mei 2019 gegund aan TWA architecten uit Birdaard. Ook is op 11 juli 2019 het nieuwe beoogde bouwperceel op Industrierterrein “Betterwird” aan de Hendoweg te Dokkum aangekocht. NEF is daarmee eigenaar geworden van een bouwperceel van 2,3 hectare.

We liggen nog steeds goed op koers om halverwege 2020 met de nieuwbouw te kunnen starten. Het definitief ontwerp is inmiddels gereed en op basis hiervan is op 29 november 2019 de formele aanvraag voor de omgevingsvergunning bij de gemeente Noardeast-Fryslân ingediend. Inmiddels is de omgevingsvergunning verleend.

Daarnaast is eind december de aanbestedingsprocedure op de aannemer afgerond. Er waren twee inschrijvers op het project en, na doorloop van de zogenaamde “Alcatel” termijn, is gemeld dat het project is gegund aan Bouwgroep Dijkstra Draisma uit Dokkum.

Samen met de adviseurs van NEF en de aannemer zullen het technisch ontwerp en bestek nader worden uitgewerkt in het bouwteam en volgt nog een fase van definitieve prijsvorming. Aansluitend zou de bouw dan vanaf juli 2020 kunnen starten.

Robuust en Project “Meedoen”

Bij Robuust kunnen mensen instromen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Hier wordt samen met de coaches gekeken naar waar de mogelijkheden liggen voor mensen om te participeren met respect voor zijn of haar mogelijkheden en talenten.

Een initiatief vanuit gemeente Noardeast Fryslân en NEF is het project “Meedoen”. In december 2019 heeft de gemeente Noardeast-Fryslân besloten om, ingaande 2020, voor drie jaar budget vrij te maken om mensen te benaderen die langdurig in de bijstand zitten. Het doel is om deze mensen (beter) te leren kennen en hun een passend (participatie)aanbod te geven. NEF en de gemeente zullen samen de uitvoering ter hand nemen.

Beleidsvisie bestuur

Met de komst van de Participatiewet per 1 januari 2015 staat de koers van NEF nadrukkelijk in het teken van de beweging “van binnen naar buiten” en modernisering. De focus ligt daarmee vooral op het ontwikkelen en “werkfit maken” van mensen en het aansluitend zoeken van een passende en duurzame werkplek, bij voorkeur extern en al dan niet met loonkostensubsidie.

Beschut werken is alleen nog voorbehouden voor mensen die hier nadrukkelijk op zijn aangewezen en ook hierbij stellen we de ontwikkeling van de mens in het werk centraal. NEF volgt in relatie tot beschut werken de verplichte taakstelling zoals deze jaarlijks per gemeente is opgelegd vanuit de rijksoverheid.

NEF is vooral een bedrijf van en voor de regio en speelt een belangrijke rol als het gaat om arbeidsmobiliteit voor kwetsbare doelgroepen. We ondersteunen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de zoektocht naar passend werk (en inkomen) en vangen ze op als het even niet lukt. Hierbij werken we nauw samen met onze gemeenten en proberen we optimaal in te spelen op de regionale arbeidsmarkt.

Om bovenstaande dynamiek optimaal te faciliteren, is de brede interne leer-/werkinfrastructuur met diverse werksoorten en samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven van bewezen belang.

De participatiewet is, meer dan voorheen onder de “oude” Wsw, gericht op ontwikkeling, doorstroom en indien mogelijk ook uitstroom. Om deze reden kijkt NEF ook weer nadrukkelijker naar verbreding van het aantal werksoorten, zodat mensen kunnen leren en werken op posities waar hun talenten het beste tot uitdrukking komen.

De stap naar extern werken is niet voor iedereen weggelegd. Het aantal interne werkplekken zal dalen, maar daar staat tegenover dat de interne infrastructuur een onmisbare ontwikkeltool is om mensen “werkfit” te maken, zodat de stap naar extern werken ook daadwerkelijk kan worden gemaakt.

Als aanvulling op de missie en de beleidsvisie opteert het bestuur, mede vanwege het relatief zwakke economische klimaat in de regio Noordoost Friesland, voor (indien mogelijk en verantwoord) behoud van werkgelegenheid in onze regio.

Doelgroepen NEF

Als gevolg van de Participatiewet worden geen nieuwe mensen meer toegelaten tot de Wsw. De klassieke Wsw doelgroep krimpt met gemiddeld circa 4-5% per jaar en zal op termijn geheel verdwijnen. De nieuwe doelgroepen onder de Participatiewet komen hiervoor in de plaats, te weten:

1. Doelgroep (nieuw) beschut werken	loonwaarde 0-30%
2. Doelgroep loonkostensubsidie / met arbeidsbeperking	loonwaarde 30-80%
3. Doelgroep re-integratie trajecten	loonwaarde 80-100%

NEF is ingericht om de nieuwe doelgroepen onder de Participatiewet, binnen de gegeven kaders, zo goed mogelijk te bedienen. We zullen daarbij, afhankelijk van de volumeontwikkeling van de doelgroepen, steeds zorgvuldig naar de vorm, omvang en positie van ons regionale Werk-/leerbedrijf blijven kijken. Hierin past ook de planvorming voor nieuwe huisvesting.

De bezuinigingen in het sociaal domein als gevolg van de nieuwe Participatiewet zijn nog niet voorbij. Stilzitten is dan ook geen optie. Opschaling, kaderverruiming en het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen zijn nodig om de efficiency te verhogen en optimaal invulling te geven aan de nieuwe wet- en regelgeving en financiële realiteit.

Een mooie uitdaging waarbij NEF de ambitie heeft om bij de landelijke Top 25 van best presterende sociale werkbedrijven te behoren.

NEF Holding B.V.

Ter ondersteuning van haar bedrijfsvoering heeft NEF in 2013 NEF Holding B.V. opgericht. Een holdingstructuur maakt het mogelijk om in een ander, beter passend, risicoprofiel allianties aan te gaan met het bedrijfsleven en indien nodig passende bedrijfsvoeringinstrumenten in te regelen.

Eind 2019 zijn de volgende B.V.'s ingeregeld onder NEF Holding B.V., te weten:

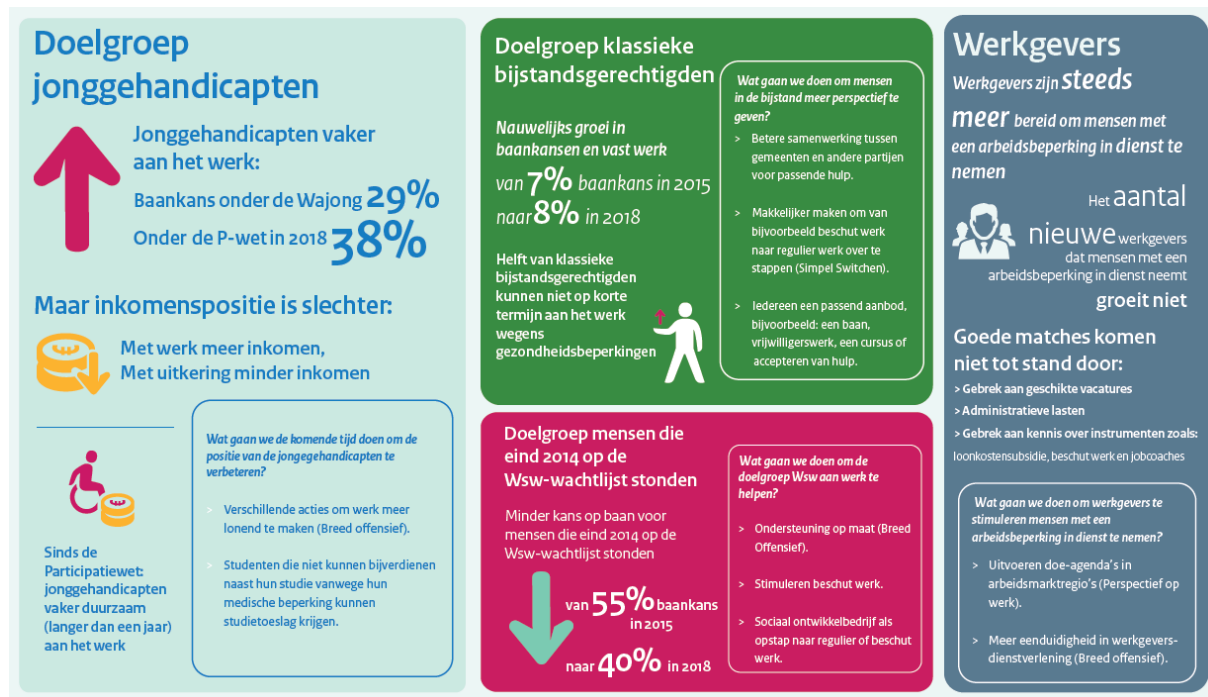
- NEF Askare B.V. (NEF Holding B.V. is voor 100% aandeelhouder)
- Visser houtbewerking Dokkum B.V. (NEF Holding B.V. is voor 49% aandeelhouder)
- Gereel B.V. (NEF Holding B.V. is voor 10% aandeelhouder)

NEF Askare B.V. is in juli 2017 opgericht om dienstverbanden in het kader van de Participatiewet in te regelen. Daarnaast wordt NEF Askare B.V. ingezet voor het behartigen van tijdelijke dienstverbanden, intra concern bij NEF, ten behoeve van de flexibele schil.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Zoals hierboven genoemd, werd de Participatiewet ruim vier jaar geleden ingevoerd. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) de opdracht gegeven voor een evaluatie van de Participatiewet over de periode 2015 tot 2019. De resultaten zijn in het najaar 2019 gepresenteerd.

De landelijke resultaten zijn teleurstellend. Ondanks de economische hoogconjunctuur heeft de nieuwe Participatiewet niet of nauwelijks geleid tot extra banen voor de doelgroepen. Sterker nog, de baankansen en tevens de inkomenspositie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zijn voor velen zelfs afgenomen. Dit is zichtbaar in onderstaande figuur (bron: Ministerie SZW).

Meer dan 1 miljoen mensen die willen en kunnen werken staan nog werkloos aan de kant (bron: commissie-Borstlap en Cedris). Een groot aantal van hen kan vanwege lichamelijke, mentale of psychisch-sociale belemmeringen niet 100% voldoen aan de eisen die de arbeidsmarkt stelt. Daarbij groeit het aantal nieuwe werkgevers dat mensen met een arbeidsbeperking in dienst neemt niet met als belangrijkste reden dat de werkgevers ondanks of door de Participatiewet teveel belemmeringen ervaren.

De roep om een goede publieke sociale infrastructuur wordt daarom steeds sterker. De sociale werkbedrijven vormen een belangrijk fundament en vangnet, dat gericht is op de ontwikkeling en het aan het werk helpen van kwetsbare mensen in een turbulente maatschappij. Dit vangnet zorgt voor zekerheden voor de kwetsbare werknemer, maar ook voor de werkgever als het gaat om het faciliteren van (maatwerk) arbeidsmobiliteit.

Het lokaal beschikbaar houden van deze kennis en expertise is helaas niet overal vanzelfsprekend. Op de budgetten is de afgelopen jaren fors bezuinigd en de effecten hiervan worden steeds meer zichtbaar.

Naast bovenstaand beeld zien we in den lande ook behoorlijk grote verschillen in de uitvoeringsconcepten, mede voortgekomen vanuit de decentrale uitvoeringsverantwoordelijkheid van gemeenten. Op veel plekken wordt het wiel opnieuw uitgevonden. Dit kost enerzijds veel tijd en energie maar biedt anderzijds ook weer kansen voor regionaal maatwerk.

Serieuze bedreiging voor de komende jaren vormt de financiering vanuit het Rijk. Een inclusieve arbeidsmarkt vraagt om passende investeringen en realistische budgetten en hier zit momenteel een discrepantie. Het goed blijven monitoren van de rijksbudgetten in relatie tot volumes blijft voor de komende jaren daarom een aandachtspunt.

Kortom, voldoende uitdaging in de sector voor nu en de komende jaren om ook die mensen te bereiken die nu nog aan de zijlijn staan!

NEF werkt binnen de arbeidsmarktregio Fryslân samen met collega sociale werkbedrijven en gemeenten aan voortdurende modernisering van de werkprocessen en tegelijkertijd de realisatie van de banenafpraak binnen de regio.

De verantwoording

De rechtmatigheid en doelmatigheid bij NEF is gebaseerd op externe en interne regelgeving. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in een normenkader welke door het algemeen bestuur van NEF is vastgesteld. De waarborging van de juiste uitvoering van de diverse wet- en regelgeving wordt vooral getoetst door uitvoering in de praktijk, waar nodig ondersteund met interne procedures.

De interne procedures zijn primair gebaseerd op de gemeenschappelijke regeling (GR) en de daarvan afgeleide opdrachten en mandaten aan de directie. Naast een procuratieregeling heeft NEF een Treasurystatuut en een financiële en controleverordening op basis van de artikelen 212 en 213 van de gemeentewet en volgt NEF het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor gemeenten en provincies als verantwoordingskader.

De bedrijfsvoering wordt gecontroleerd door middel van de gehanteerde beleids- en begrotingscyclus. De kritische succesfactoren en hiervan afgeleide prestatie-indicatoren worden jaarlijks door het management opgesteld. De voortgang wordt bewaakt via de periodieke bestuur- en managementinformatie.

De rechtmatigheid met betrekking tot niet-financiële handelingen (onder andere integer en risicobewust handelen) omvat tevens risicobeheersingsmaatregelen op het gebied van ARBO, veiligheid, milieu, integriteit en privacy.

H2. Sociaal Verslag

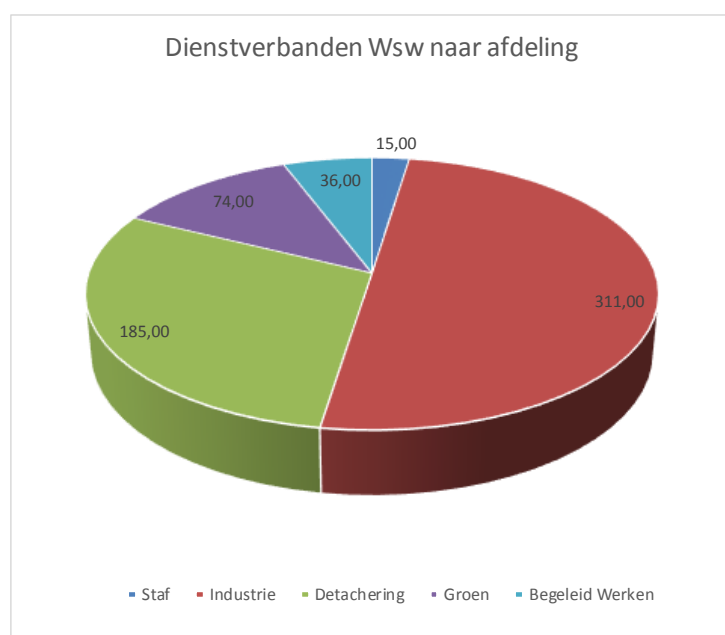
2.0 Algemeen

Het aantal dienstverbanden van Wsw medewerkers, inclusief Begeleid Werken, daalde het afgelopen jaar van 646 per eind 2018 naar 621 per eind 2019. Het werknemersbestand kromp met 25 personen (3,9%). Deze krimp komt voort uit pensionering (10x), ontslag op eigen verzoek (6x), overplaatsing naar ander SW bedrijf (2x) en overige uitstroom (IVA uitkering e.d.) (7x).

De krimp in de Wsw wordt gecompenseerd vanuit de nieuwe doelgroepen onder de Participatiewet, te weten: beschut werken en BAB¹ banen. Deze doelgroepen groeiden het afgelopen jaar met 33 personen naar respectievelijk 25 en 111 banen, zie ook onderstaande tabel. NEF is de begeleidingsorganisatie voor mensen met een BAB baan. Deze mensen werken grotendeels bij reguliere werkgevers en staan in formele zin niet op de payroll van NEF.

In 2019 zijn er, rekening houdend met de BAB plaatsingen, per saldo dus (gering) meer mensen ingestroomd vanuit de nieuwe doelgroepen dan dat er mensen afvloeiden uit de Wsw.

Wsw personeel	31-12-2019	
	personen	fte
Directie	0	0,0
Commercie	1	1,0
Financiën	6	4,9
HR	2	1,6
Algemene zaken en ICT	6	5,2
KAM	0	0,0
Industrie	311	258,0
Groen	74	70,4
Detachering	185	168,8
Totaal Dienstverbanden	585	509,9
Begeleid werken	36	31,0
Totaal Wsw	621	541,0
(Nieuw) Beschut werken	25	21,1
BAB banen (intern geplaatst)	16	15,4
BAB banen (extern geplaatst)	95	35,0

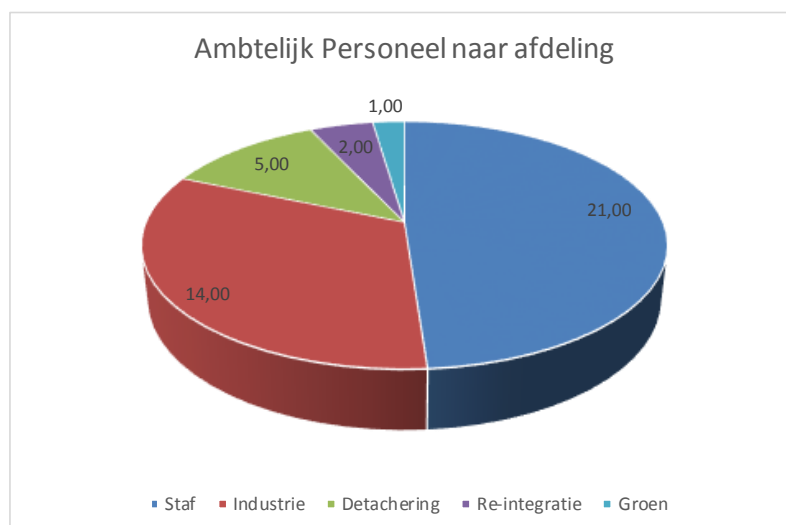
¹ BAB: Baan Afspraak Banen: betreft externe dienstverbanden (kader Sociaal Akkoord)

Leidinggevend en ondersteunend personeel

Het aantal medewerkers in een ambtelijk dienstverband (43) is per eind 2019 met één gedaald ten opzichte van vorig jaar. Er zijn in 2019 twee medewerkers aangesteld in een ambtelijk dienstverband. In beide gevallen is een tijdelijk dienstverband binnen NEF Askare B.V. omgezet naar een vast dienstverband binnen NEF. Er hebben dus ook drie medewerkers NEF verlaten (arbeidsdeskundige, afdelingsleider Robuust, afdelingsleider Hout). In twee gevallen vanwege pensionering en in één geval vanwege acceptatie van een baan elders.

Ambtelijk personeel	31-12-2019	
	personen	fte
Directie & secretariaat	2,0	1,8
Commercie	3,0	2,9
Controllen	1,0	1,0
Financiën	3,0	2,2
HR	9,0	8,2
KAM	2,0	2,0
Algemene Zaken en ICT	1,0	1,0
Industrie	14,0	13,8
Groen	1,0	1,0
Ontwikkeling en Detachering (incl. BW)	5,0	4,2
Re-integratie	2,0	1,8
Totaal	43,0	39,9
Inhuur Staf en Industrie	12,0	10,6
Inhuur Detachering en Re-integratie*	16,0	12,8

*) incl. inhuur via gemeenten

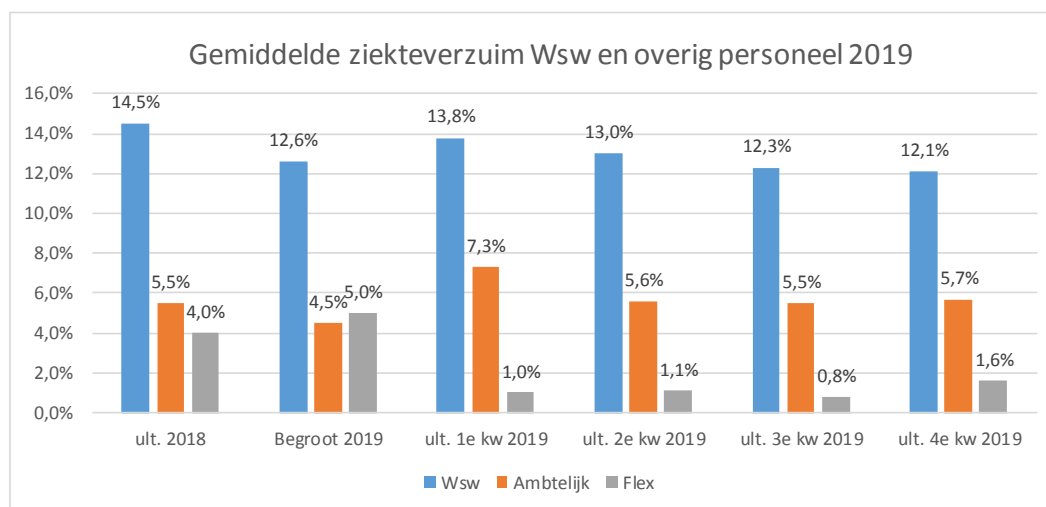

Mannen en Vrouwen

Verdeling Man / Vrouw	31-12-2019		
	M	V	%V
Wsw	456	129	22%
Ambtelijk	30	13	30%
Inhuur Staf en Industrie	7	5	42%
Inhuur Detachering en Re-integratie	4	12	75%
Totaal	497	159	24%

Het aandeel vrouwen binnen de totale NEF organisatie bleef ongeveer gelijk aan voorgaande jaren, gemiddeld 24%. Het aandeel vrouwen binnen staf- en kaderpersoneel is licht gestegen van circa 39,5% in 2018 naar ruim 42% per eind 2019.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim Wsw en beschut werken daalde het afgelopen jaar van 14,5% per eind 2018 naar 12,1% per eind 2019. Dit is in vergelijking met voorgaande jaren, maar ook ten opzichte van de sector, een geweldig resultaat. NEF scoort met dit resultaat beter dan het branchegemiddelde wat in 2018 op 14,1% lag (bron: Cedris).

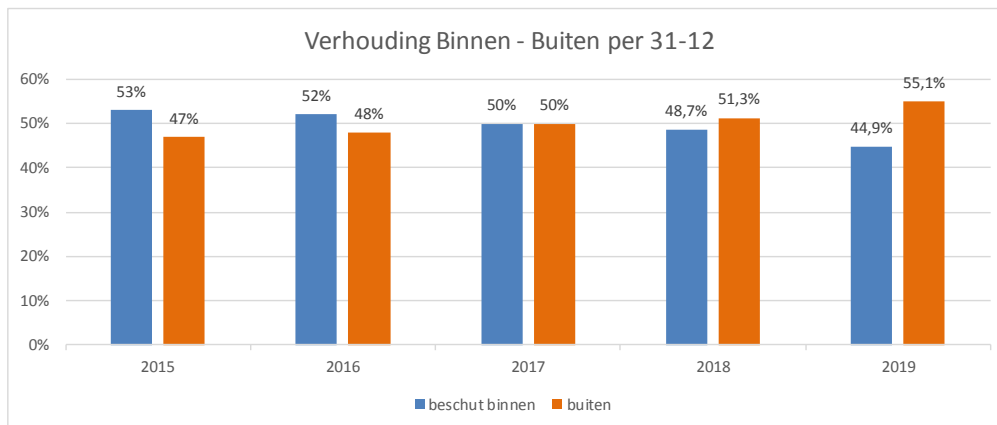
De trend in de sector is dat het verzuim sinds 2015 jaarlijks weer aan het oplopen is. De stijging van de gemiddelde leeftijd en de daaraan gerelateerde toename van gezondheidsklachten lijkt hiervoor een verklaring.

Arbeidshandicapcategorieën

Arbeidshandicapcategorie	31-12-2019	
	Aantal	%
Matig	498	80,2%
Ernstig	123	19,8%
	621	100,0%

De verdeling tussen de arbeidshandicapcategorieën is als gevolg van uitstroom en herindicaties licht gewijzigd waarbij de categorie ernstig met 0,8% is toegenomen. Dit past in het beeld dat de "oude groep" Wsw-ers (voor 1998) nu steeds meer uitstromen. De complexiteit van de doelgroep neemt gestaag toe, mede vanwege de strenge indicatieprocedure Wsw en de instroom op nieuw beschut werken.

Verhouding “binnen versus buiten”

Het beleid van NEF is gericht op de beweging “van binnen naar buiten” en wij geloven dat dit goed is voor de ontwikkeling van de mens (uiteraard mits passend en goed begeleid). Het afgelopen jaar is het aandeel extern gestegen naar 55,1%. Voor 2020 is de doelstelling wederom aangescherpt om dit beleid nog verder gestalte te geven.

Organisatie

Reeds in 2018 is gestart met modernisering van de NEF organisatie en dit is in 2019 vol facie doorgezet. De Participatiewet brengt een wezenlijk andere dynamiek met zich mee en vraagt een andere, meer flexibele en innovatieve, aanpak dan we waren gewend vanuit de “klassieke” Wsw structuur.

Om hierop te anticiperen zijn diverse aanpassingen doorgevoerd in de organisatiestructuur en cultuur. Zo zijn we gaan werken met één commerciële afdeling, is de facilitaire dienst anders gepositioneerd en zijn HR coaches meer zichtbaar op de vloer. Daarnaast is het label Robuust geïntroduceerd en gestaag verder geprofessionaliseerd en is het imago van NEF als “Social Firm” nieuwe stijl inmiddels behoorlijk verbeterd.

Door deze aanpassingen is er meer aandacht voor de mens, medewerkers zijn er trots op om bij NEF te werken en zo we worden steeds meer het bedrijf “van en voor de regio”.

De beoogde nieuwbouw (aanvang 2020) zal ons zeker helpen om onze verdere ambities als sociaal-maatschappelijk werkbedrijf verder te realiseren. We zien dit met vertrouwen tegemoet en blijven werken aan een solide-, integere- en bedrijfseconomisch verantwoorde bedrijfsvoering.

NEF “Gezond en Fit”

In juli 2019 is gestart met het project “NEF gezond en fit”. Hiervoor is een samenwerking aangegaan met Sportstad Heerenveen welke NEF gaat ondersteunen bij sport en gezondheidsactiviteiten.

Gezonder leven wordt steeds belangrijker. Niet alleen voor nu maar ook omdat wij steeds ouder worden en langer door mogen in ons werkende leven. Wij vinden het belangrijk om onze medewerkers hierin te faciliteren zodat ze voor zichzelf, in het leven, maar ook voor NEF optimaal inzetbaar blijven.

In dit kader zijn door Sportstad Heerenveen “health checks” georganiseerd voor interne medewerkers. Deelname aan de “health check” was op vrijwillige basis en ruim 140 medewerkers lieten zich op deze dagen testen (o.a. BMI, bloeddruk, cholesterol, Astrand fietstest e.d.). Naar aanleiding van de testresultaten zijn er individuele adviesgesprekken gehouden.

Het project “Gezond en fit” zal in 2020 verder gestalte krijgen met als doel om de “duurzaam inzetbaarheid en een gezonde leefstijl” structureel in het DNA van de organisatie te verankeren.

Opleidingen

Het personeel is het belangrijkste kapitaal van de organisatie. Goed opgeleide en vakbekwame medewerkers zijn onmisbaar bij het realiseren van de organisatiedoelstellingen. Mede daarom zijn er ook in 2019 weer de nodige opleidingen, trainingen en herhalings- en/of bijscholingsbijeenkomsten aangeboden en georganiseerd.

Alle medewerkers die op één van de productieafdelingen werken hebben dit jaar weer de HACCP (herhaling) training gevolgd. Deze training wordt drie keer per jaar aangeboden in zowel Dokkum als Kollum en wordt verzorgd door de Friese Poort. Daarnaast is er bij de Friese Poort in Dokkum een Entree-opleiding gestart, dit jaar is er gekozen voor een tweejarige variant, omdat in verleden gebleken is dat de deelnemers vaak meer tijd nodig hebben om (weer) in de leerstand te komen.

Naast de gebruikelijke trainingen, zoals bijv. BHV en heftrucktrainingen, zijn er in 2019 ook nieuwe trainingen georganiseerd zoals “Het voeren van talentgesprekken” voor staf- en kaderpersoneel. Met deze trainingen reiken we een instrument aan, gericht op “het ontdekken van talenten” van medewerkers. De methodiek rondom talentgesprekken zal in 2020 een vervolg gaan krijgen. Het doel is om vaker het “goede” gesprek te voeren over talenten en ontwikkelmogelijkheden, in plaats van één keer per jaar het functioneringsgesprek, waarbij het (te) vaak gaat over zaken die niet goed gaan.

Verder worden er door de medewerkers van NEF regelmatig diverse congressen/kennisdagen bezocht. De Professional Centraal (SBCM) is hier een goed voorbeeld van, maar ook voor de bijscholingen op het gebied van ISO 22000 en financiën zijn kennisdagen bijgewoond.

Begin 2019 is het “Digi-Taalhuis” gestart op locatie bij Robuust in Kollum. Hier worden zowel medewerkers van NEF Kollum als mensen van Robuust in de gelegenheid gesteld om zich te ontwikkelen op het gebied van lezen en schrijven, maar ook digitale vaardigheden kunnen hier worden aangeleerd en/of verbeterd. In Dokkum wordt het Digi-Taalhuis vanuit de bibliotheek aangeboden.

Naast de diverse collectieve trainingen, zijn er ook individueel diverse opleidingen gevolgd. Dit loopt uiteen van bijvoorbeeld VCA, elektrotechniek en KCA-depouhouder tot aan Organisatiepsychologie en de Professional Master Opleidingskunde.

2.1 Uitvoering Wsw en beschut werken

Met de ingang van de Participatiewet is er geen sprake meer van een opgelegde Wsw-taakstelling aan gemeenten. De Wsw-budgetten maken sindsdien een onderdeel uit van de Integratie Uitkering Sociaal Domein.

Om sturing en inzicht op aantallen en de financiering te behouden, zijn de toegekende budgetten aan de gemeenten omgerekend naar een fictieve taakstelling per gemeente. De fictieve taakstelling voor 2019 was als volgt:

Wsw - Se's	Realisatie	Taakstelling*	Vershil
Dantumadiel	193,21	196,43	-3,22
Noardeast-Fryslân	384,81	387,70	-2,89
Totaal	578,02	584,13	-6,11

*) fictieve taakstelling vlg. meicirculaire 2019

Uit bovenstaande tabel blijkt dat NEF in 2019 6,11 Se's beneden de fictieve taakstelling heeft gerealiseerd.

De krimp van de Wsw doelgroep, gebaseerd op de taakstelling, kwam daarmee op 3,9%. Begroot was een krimp van 3,5%.

Om de komende jaren de financiële risico's voor de gemeenten en NEF te kaderen, is het belangrijk dat de (oude) Wsw-populatie annex aan de budgettaire krimp wordt afgebouwd. Doordat er geen nieuwe instroom kan plaatsvinden (behoudens door verhuizingen en terugkeergaranties) kan NEF alleen (beperkt) sturen op de uitstroom.

Voor de buitengemeenten realiseerden wij in 2019 32,9 Se's ten opzichte van 33,4 Se's in 2018. De financiering van buitengemeenten verliep in 2019 via de centrumgemeente Dantumadiel.

Realisatie beschut werken (P-wet)

Onder de Participatiewet is iedere gemeente bij ministeriële regeling verplicht om een aantal beschut werken plekken in te vullen (mits de geïndiceerde inwoners aanwezig). De taakstelling wordt opgelegd door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Beschut werken - aantallen	Realisatie	Taakstelling SZW	Vershil
Dantumadiel	4	5	-1
Noardeast-Fryslân	21	11	10
Totaal	25	16	9

In 2019 realiseerde NEF in totaal 25 beschut werken plekken in opdracht van haar gemeenten waarvan (eenmalig) 9 extra plekken ten opzichte van de verplichte taakstelling. De extra plekken zijn door onze gemeenten toegewezen en gerealiseerd om, vanuit sociale overweging, de wachtlijst met betrekking tot beschut werken op te lossen.

Wsw verantwoording en verantwoording beschut werken 2019

Onder de nieuwe Participatiewet is geen specifieke accountantscontrole op het Wsw volume en de realisatie van beschut werken van toepassing. Echter, om de verantwoording in relatie tot de rijksfinanciering en gemeenten te blijven waarborgen, heeft NEF haar accountant opdracht gegeven voor een volumecontrole op de Wsw en beschut werken.

Voor de uitkomsten verwijzen we u graag naar bijlage IV van dit jaarverslag.

Aantal Wsw- en beschut werken medewerkers per woongemeente

Voor het aantal Wsw en “beschut werken” medewerkers per woongemeente per 31-12-2019 verwijzen wij u graag naar onderstaande tabellen.

Wsw	31-12-2019	
	aantal	fte
Woongemeenten		
Dongeradeel	277	246,2
Dantumadiel	165	137,5
Noardeast-Fryslân	385	343,1
Kollumerland c.a.	106	92,7
Ferwerderadiel	42	40,3
Schiermonnikoog	1	1,0
Deelnemende gemeenten	550	480,6
Achtkarspelen	16	13,3
Hof van Twente	0	0,0
Heerenveen	2	1,4
Leeuwarden	4	3,9
Smallingerland	3	2,7
Tytsjerksteradiel	6	5,3
Westerveld	1	0,0
Westerkwartier	2	2,0
Zuidhorn	0	0,0
Opsterlân	1	0,6
Buitengemeenten	35	29,3
Totaal	585	509,9

Beschut werken	31-12-2019	
	aantal	fte
Woongemeenten		
Dantumadiel	4	3,3
Noardeast-Fryslân	21	17,8
Deelnemende gemeenten	25	21,1

Herindicatie Wsw

De herindicatie voor medewerkers in de Wsw vindt ook na de wetwijziging nog plaats door het UWV. In totaal zijn in de verslagperiode 29 medewerkers geherindiceerd voor de Wsw. Allen behielden hun indicatie. Van een drietal medewerkers werd de indicatie verhoogd van “matig” naar “ernstig” en van één medewerker werd de indicatie neerwaarts bijgesteld van “ernstig” naar “matig”.

2.2 Uitvoering Re-integratie

Sinds 2014 verzorgt NEF, middels Robuust, voor haar deelnemende gemeenten re-integratietrajecten voor mensen met een bijstandsuitkering. Het doel hiervan is om mensen via een maatwerktraject te ondersteunen in hun zoektocht naar passend werk en inkomen. Het uitgangspunt hierbij is: “de kortste weg naar werk”.

In de loop van 2019 is Robuust doorontwikkeld en verbreed door ook mensen in traject te nemen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. De nadruk ligt hierbij in beginsel op “meedoen en het ontdekken van talenten”. Aansluitend wordt, als de cliënt er aan toe is, gekeken naar mogelijkheden in relatie tot werk. Dit concept heeft het afgelopen jaar al mooie resultaten opgeleverd en hier liggen zeker kansen om verdere stappen te zetten om te komen tot een (meer) inclusieve arbeidsmarkt.

In 2019 lag de nieuwe instroom op re-integratietrajecten iets lager dan in 2018. Begroot waren 400 trajecten en de realisatie lag op 303 trajecten (2018: 328 trajecten). Gemiddeld gezien was de nieuwe instroom wat complexer dan voorheen. Er was vaker sprake van meervoudige problematiek en de afstand tot werk was gemiddeld gezien groter. De begeleidingsintensiteit nam daarom toe.

Resultaten

In 2019 zijn er in totaal 146 mensen vanuit een traject uitgestroomd naar fulltime of parttime werk, wat is opgenomen in onderstaande tabel. Gerelateerd aan de nieuwe instroom van 303 cliënten komt het uitstroompercentage in 2019 uit op 48%. Dit is wat lager dan vorig jaar (54%) maar de interne doelstelling van 45% is nog steeds ruimschoots gerealiseerd.

Uitstroom naar werk in aantallen	Fulltime	Parttime	Totaal	Waarvan: BAB
1e kwartaal	26	5	31	3
2e kwartaal	32	5	37	6
3e kwartaal	31	5	36	5
4e kwartaal	33	9	42	9
Totaal:	122	24	146	23

Project statushouders

In 2019 is, net als vorig jaar, een project met statushouders uitgevoerd. Dit betreft een samenwerking tussen de gemeenten, Van Aalsum en Nieuwland en NEF. Van Aalsum en Nieuwland verzorgt de intakes en begeleidt deelnemers naar een passende opleiding of werkplek. NEF verzorgt de stageplaatsen en neemt de deelnemers na verloop van tijd op in haar re-integratieprogramma bij Robuust.

In 2019 zijn in totaal 57 statushouders bediend waarvan 22 vanuit gemeente Dantumadiel en 35 vanuit gemeente Noardeast-Fryslân. Hiervan zijn 52 trajecten actueel (lopend) en 5 trajecten zijn geannuleerd om diverse redenen (doorverwijzing naar zorg 2x, zwangerschap 1x, mantelzorg 1x en uitstroom 1x).

H3. Financieel verslag

3.0 Resultaten

Zoals blijkt uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bedraagt het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten € 1,0 miljoen.

Teneinde aanvullend inzicht te geven in de opbouw en ontwikkeling van dit resultaat over 2019 volgt hierna een overzicht, met ter vergelijking de begroting 2019 en het resultaat over 2018. Er wordt hierbij een onderscheid gemaakt naar het resultaat uit bedrijfsvoering en het subsidieresultaat. Het subsidieresultaat meer als een gegeven vanuit de landelijke politiek en het resultaat uit bedrijfsvoering als hetgeen waar actief op kan worden gestuurd.

De baten en lasten zijn in dit en hierna volgende overzichten uitgedrukt in duizenden euro's, tenzij dit anders is aangegeven.

Baten en lasten (x € 1.000)	2019 Realisatie	2019 Begroting	2018 Realisatie
Totale netto bedrijfsopbrengsten	6.970	6.357	7.888
Kosten ambtelijk en overig personeel	3.784	3.826	4.071
Afschrijving, rente en huur	401	456	470
Overige bedrijfskosten	1.337	1.281	1.341
Kosten begeleid werken	500	483	506
Rijksbijdrage begeleid werken	964	887	946
Resultaat begeleid werken	464	404	440
Resultaat uit bedrijfsvoering	1.912	1.198	2.446
Loonkosten Wsw (= loon minus lage-inkomensvoordeel)	17.380	17.075	17.486
Kosten beschut werken (= loon minus BUIG subsidie)	48	92	31
Overige personeelskosten Wsw	489	466	485
Rijksbijdrage Wsw	15.425	14.845	15.725
Subsidieresultaat	-2.492	-2.788	-2.277
Onttrekkingen aan reserves	0	0	202
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-580	-1.590	371
Gemeentelijke bijdrage	1.585	1.590	1.532
Resultaat na gemeentelijke bijdrage	1.005	0	1.903

Over 2019 komt het resultaat voor gemeentelijke bijdrage uit op een tekort van € 580.000. Begroot was een tekort van € 1,6 miljoen. Per saldo is het resultaat na gemeentelijke bijdrage uitgekomen op € 1,0 miljoen. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserves. Dit besluit is genomen naar aanleiding van een strategische notitie die vooral anticipeert op de geplande nieuwbouw in 2020. Voor een nadere toelichting op de reserves van NEF wordt verwezen naar hoofdstuk 3.1.

Resultaat uit bedrijfsvoering

NEF stuurt elk jaar actief op een positief resultaat uit bedrijfsvoering. In de begroting 2019 was, vanwege krimp en teruglopende budgetten, rekening gehouden met een lager resultaat uit bedrijfsvoering dan in 2018. We stellen nu in positieve zin vast dat het resultaat uit bedrijfsvoering inderdaad lager is dan in 2018 maar fors hoger is dan begroot. Een resultaat waar we natuurlijk trots op zijn, vooral ook omdat dit nauwelijks is beïnvloed door incidentele posten. Een nadere analyse volgt hierna.

Netto bedrijfsopbrengsten per bedrijfs onderdeel

In onderstaande overzicht wordt de netto opbrengst per bedrijfs onderdeel en de bijdrage aan het totaal weergegeven.

Netto bedrijfsopbrengsten per bedrijfs onderdeel (x € 1.000)	2019		2019		2018	
	Realisatie	%	Begroting	%	Realisatie	%
Detachering	2.316	33%	1.844	29%	1.931	24%
Groen	1.239	18%	1.437	23%	1.415	18%
Re-integratietrajecten	655	9%	474	7%	911	12%
Industrie	2.187	31%	2.190	34%	2.283	29%
Grafisch	0	0%	0	0%	46	1%
Overige opbrengsten	573	8%	412	6%	1.302	17%
Totale netto bedrijfsopbrengsten	6.970	100%	6.357	100%	7.888	100%

Uit bovenstaande overzicht blijkt dat de totale netto bedrijfsopbrengsten in 2019 € 613.000 hoger zijn dan begroot. Ten opzichte van 2018 is sprake van een daling van € 918.000. Hierna wordt kort ingegaan op de ontwikkelingen per bedrijfs onderdeel.

Bij het bedrijfs onderdeel Detachering was in 2019 sprake van een sterke opgaande lijn, zowel ten opzichte van de begroting als ten opzichte van vorig jaar. Dit komt vooral voort uit de beweging “van binnen naar buiten” waarbij het onze missie is om, indien passend, medewerkers zoveel mogelijk extern te plaatsen. Binnen het bedrijfs onderdeel Detachering is de groei op alle terreinen zichtbaar, van externe projecten tot individuele detacheringen en groepsdetacheringen. Daarnaast worden de begeleidingsopbrengsten voor de doelgroep Banenafpraak-banen (BAB) aan het bedrijfs onderdeel Detachering toegekend.

De netto opbrengsten van het bedrijfs onderdeel Groen liggen in 2019 lager dan begroot en in 2018. Dit komt doordat het volume van medewerkers in de groen op peil wordt gehouden door de instroom van (duurdere) medewerkers vanuit de BAB doelgroep. De grootste omzet wordt behaald door de uitvoering van groenwerkzaamheden voor de deelnemende gemeenten.

De netto opbrengsten binnen het bedrijfs onderdeel Re-integratietrajecten zijn hoger dan begroot vanwege een hoger rijksbudget dan verwacht vanuit de Integratie Uitkering Sociaal Domein (IUSD). Ten opzichte van vorig jaar lag de nieuwe instroom bij re-integratietrajecten iets lager, zoals ook toegelicht in hoofdstuk 2.2.

Voor het bedrijfsonderdeel Industrie was in de begroting al rekening gehouden met lagere netto opbrengsten dan in 2018. De gerealiseerde netto opbrengsten zijn hiermee in lijn. Dit is boven verwachting gezien de nadrukkelijke inzet op detachering en krimp van de Wsw doelgroep. Daarnaast is een positieve ontwikkeling dat minder uitzendkrachten hoefden te worden ingehuurd. Dit is mede te wijten aan investeringen in apparatuur ten behoeve van de efficiëntie.

De werkzaamheden binnen het bedrijfsonderdeel Grafisch zijn per 1 maart 2018 gestopt.

De overige opbrengsten zijn dit jaar hoger ten opzichte van de begroting en flink lager dan vorig jaar. Het verschil met de begroting komt vooral door ontvangen gelden voor projecten voor statushouders (€ 67.000) en de ontvangst van een Bonus Beschut Werken over de jaren 2017 en 2018 (€ 60.000). Het verschil met vorig jaar is met name te wijten aan diverse incidentele opbrengsten in 2018, zoals de ontvangst van ESF-gelden (€ 560.000), verkopen van activa, vooral door de sluiting van het Grafisch bedrijf, (€ 211.000) en tijdelijke uitleen van een ambtelijk medewerker (€ 80.000).

Omzet per type opdrachtgever

In onderstaande overzicht wordt de (bruto) omzet per type opdrachtgever weergegeven.

Omzet naar type opdracht- gever, in duizenden euro's	2019			2018		
	€	Omzet	% totale omzet	€	Omzet	% totale omzet
Eigen gemeenten	€	2.768	40,1%	€	2.875	39,5%
Andere overheden	€	35	0,5%	€	34	0,5%
Profit en non-profit	€	4.093	59,4%	€	4.372	60,0%
Totaal	€	6.896	100,0%	€	7.281	100,0%

Uit bovenstaande overzicht blijkt dat in 2019 40,1% (2018: 39,5%) van de omzet wordt behaald vanuit de eigen gemeenten. Dit betekent een lichte stijging ten opzichte van 2018. Deze omzet komt vooral voort uit de re-integratietrajecten, groen- en schoonmaakwerkzaamheden en begeleiding van de BAB-doelgroep.

Volgens verrichte benchmarks vanuit de brancheorganisatie ligt het landelijk gemiddelde op 40%. NEF opereert derhalve in de lijn van dit landelijk niveau, wat ook gewenst is in het kader van "Social return" en ketensamenwerking met gemeenten.

Personeelskosten ambtelijk en overig personeel

De totale kosten ambtelijk en overig personeel zijn in 2019 € 42.000 lager dan begroot en € 287.000 lager dan vorig jaar.

Het verschil met de begroting komt vooral door lagere studiekosten en overige personeelskosten. Het verschil met vorig jaar wordt met name veroorzaakt door de pensionering van enkele medewerkers. In lijn met de cao Gemeenten zijn de ambtelijke salarissen per 1 oktober 2019 verhoogd met 3,25% en is op die datum een eenmalige uitkering van € 750 naar rato van het dienstverband uitgekeerd.

Bedrijfskosten (inclusief rente, afschrijving en huur)

De totale bedrijfskosten (inclusief rente, afschrijving en huur) zijn € 1.000 hoger dan begroot en € 73.000 lager dan vorig jaar.

Bijzonderheden in de bedrijfskosten zijn met name de kosten voor dienstverlening door derden, waarin kosten zijn opgenomen ten behoeve van de toekomstige nieuwbouw in Dokkum. Zo zijn er reeds kosten gemaakt voor het ontwerp en de aanbestedingstrajecten.

Resultaat begeleid werken

Het resultaat op begeleid werken is in 2019 € 60.000 beter dan de begroot en € 24.000 beter dan vorig jaar vanwege positieve indexaties van de rijksbijdrage. De kosten liggen in de lijn van de begroting en vorig jaar.

Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat, zijnde het saldo tussen de loon- en overige kosten Wsw, de loonkosten beschut werken en de rijksbijdrage Wsw, is in 2019 € 2,5 miljoen negatief. Dit is € 296.000 beter dan begroot en € 215.000 slechter dan vorig jaar.

Dit gunstige subsidieresultaat is ontstaan vanwege meevallende indexaties op de rijksbijdrage Wsw en tevens vanwege een onderrealisatie op de (fictieve) taakstelling Wsw in 2019, zie ook hoofdstuk 2.1.

De dalende bezetting van Wsw medewerkers leidt op totaal niveau tot lagere loonkosten. Wel zijn de kosten per Wsw medewerker gestegen vanwege cao- en premiestijgingen. Zo volgen de loontabellen van de Wsw jaarlijks de stijging van het wettelijk minimumloon per 1 januari en per 1 juli c.q. de LoonPrijsOphoging (LPO). Per 1 januari 2019 is het wettelijk minimumloon met 1,34% verhoogd en per 1 juli 2019 met 1,23%. Daarnaast werd per 1 januari 2019 gerekend met een LPO van 2,57%.

Tenslotte is noemenswaardig het ontvangen lage-inkomensvoordeel (LIV). Dit is een tegemoetkoming voor werkgevers die werknemers in dienst hebben met een relatief laag inkomen. De realisatie over 2019 bedraagt € 223.000 (inclusief de afrekening over 2018).

Investeringsen

Het totale jaarbudget voor investeringen bedraagt € 300.000. Zoals uit het mutatieoverzicht van de materiële vaste activa blijkt (zie bijlage I) zijn in 2019 diverse investeringen gedaan voor een totaalbedrag van € 1,5 miljoen. De grootste investering betreft de aankoop van een bouwperceel aan de Hendoweg 26 te Dokkum van circa € 1,2 miljoen ten behoeve van de toekomstige nieuwbouw.

Daarnaast is voor een totaal bedrag van € 314.000 een aantal reguliere investeringen verricht. De grootste investering betreft de aanschaf van een "robot" voor een huidige verpakkinglijn op de foodafdeling, voor € 53.000. Daarnaast is binnen de afdeling Food voor € 37.000 een verpakkingmachine aangekocht om "pillowbags" te maken. Enkele overige in 2019 verrichte investeringen zijn vier tweedehands bussen, airconditioning en drie videojet printers ten behoeve van de Industrie.

Belastingen

Per 1 januari 2016 is de wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. Door deze wet zijn activiteiten van overheidsondernemingen vennootschapsbelastingplichtig indien deze activiteiten een onderneming vormen in de zin van de vennootschapsbelasting.

NEF maakt momenteel gebruik van de zogenaamde SW-vrijstelling, op grond van artikel 5 lid c 2 van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Volgens dit artikel zijn van de belasting vrijgesteld: lichamen die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werkzaamheden verrichten welke bestaan uit het bieden van passende werkzaamheden aan mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking.

De Belastingdienst heeft hierbij aangegeven dat NEF in beginsel jaarlijks zal moeten toetsen of zij nog steeds voldoet aan de voorwaarden van deze vrijstelling. Deze toets zal voor 2019 nog (nader) worden uitgevoerd en vastgelegd. Er is vooralsnog geen belastinglast opgenomen in de jaarcijfers 2019.

Toekomstverwachting

De programmabegroting 2020 gaat uit van een tekort voor gemeentelijke bijdrage van circa € 1,9 miljoen. Deze begroting is in april 2019 opgesteld. Daarnaast is eind vorig jaar een interne stuurbegroting opgesteld, waarin een aanvullend ambitieniveau voor de organisatie is neergelegd.

Naast geformuleerde doelen op het gebied van medewerkers en klanten stuurt NEF actief op het behalen van een positief resultaat op bedrijfsvoering op de korte en de lange termijn. Middels financiële rapportages en overleg hierover vindt bewaking van afgesproken budgetten plaats. De doelstellingen van NEF zijn nader uitgewerkt en vastgelegd. Daarnaast zullen in 2020 weer nauwlettend de relevante ontwikkelingen vanuit de wet- en regelgeving worden gevolgd en zal hierop worden geanticipeerd.

3.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het resultaat binnen NEF is opgedeeld in een resultaat uit bedrijfsvoering en een subsidieresultaat.

Het subsidieresultaat, zijnde het saldo tussen de loonkosten Wsw en de rijksbijdrage, was de afgelopen jaren (fors) negatief vanwege bezuinigingen op de rijksbijdrage en gestaag stijgende loonkosten. Deze ontwikkeling is vanuit de bedrijfsvoering ook niet of nauwelijks te beïnvloeden.

De rijksbijdrage, inclusief efficiencykorting en na indexering, was volgens de Rijksopgave in 2019 omgerekend € 25.757 per arbeidsjaar². In lijn met de Participatiewet zal de rijksbijdrage nog verder worden afgebouwd naar circa € 25.139 per arbeidsjaar in 2020. Voor NEF betekent dit een korting van naar verwachting circa € 360.000 op de Wsw rijksbijdrage voor 2020.

Onvoorziene ontwikkelingen met betrekking tot de rijksbijdrage, veelal voortkomend uit politieke besluitvorming, vormt een nadrukkelijk risico op de NEF begroting. Het anticiperen op- en beheersen van (budgettaire) krimp is een belangrijke opdracht voor NEF en haar gemeenten. Dit kan alleen door nauwe samenwerking en kaderverruiming worden opgevangen.

Beheersing doelgroepen Participatiewet

De opdracht voor uitvoering van de Wsw en de doelmatigheidskant van de Participatiewet is door de deelnemende gemeenten belegd in de GR NEF. Hierbij is afgesproken dat de bijbehorende budgetten vrijwel volledig overgaan naar NEF.

De doelgroepbepaling c.q. de aanmelding voor re-integratietrajecten en BAB-indicaties is een onderdeel van de gemeenten. NEF is voor het succes aan de trajectkant dan ook afhankelijk van de doorgeleiding van cliënten vanuit de gemeenten. Dit geldt ook voor het nieuwe beschut werken.

De doelgroepbepaling en daarmee de toeleiding onder de Participatiewet is in 2019 prima verlopen. De verplichte taakstelling voor beschut werken is ruimschoots gerealiseerd (9 boven budget) en tevens had NEF voldoende aanbod van re-integratietrajecten (al dan niet met BAB indicatie).

Het blijft echter zaak om de goede samenwerking met de gemeenten in dezen te borgen en de ontwikkelingen goed te blijven monitoren.

Voorzieningen

NEF heeft ultimo 2019 twee voorzieningen getroffen, te weten de voorziening groot onderhoud en de voorziening dubieuze debiteuren. Deze voorzieningen worden jaarlijks via een vaste methodiek beoordeeld en indien nodig bijgesteld.

Overige risico's

NEF is binnen het bedrijfsonderdeel Industrie en voor de groepsdetacheringen afhankelijk van een beperkt aantal grote opdrachtgevers. Het wegvallen van een grote klant vormt daarom een nadrukkelijk risico. Risicospreiding is en blijft daarom binnen NEF een nadrukkelijk aandachtspunt.

Zoals in het voorwoord al even is aangestipt, is NEF in het november 2019 een tweetal grote klanten verloren, eentje vanwege faillissement en eentje om reden dat de klant zelf wil gaan uitvoeren vanwege nieuwe huisvesting. Gelukkig heeft NEF dit voor de korte termijn goed kunnen opvangen maar het kost tijd voordat dergelijke verliezen, financieel gezien, zijn gecompenseerd.

² zie Integratie Uitkering Sociaal Domein - meicirculaire 2019

Periodieke controles vanuit sociale zekerheidsinstellingen, pensioenfondsen of de Belastingdienst kunnen onvoorziene correcties met zich meebrengen.

Algemene reserve

Het algemeen bestuur heeft in 2016 een strategische notitie vastgesteld inzake een verantwoorde en gewenste algemene reserve bij NEF. De algemene reserve c.q. het weerstandsvermogen is hierbij gebaseerd op een solvabiliteit van tenminste 30%.

Per eind 2019 heeft NEF in samenspraak met haar algemeen bestuur de algemene reserve, passend en rekening houdend met de aanwezige bestemmingsreserves, verhoogd naar € 1.596.000.

Bestemmingsreserves

Per 31-12-2019 heeft NEF een drietal bestemmingsreserves voor een totaalbedrag van € 3.312.000. Als volgt:

1 Reserve t.b.v. organisatiewijzigingen en modernisering	473.000
2 Reserve hogere kapitaallasten (kostenstijging nieuwbouw)	2.439.000
3 Reserve verlofsaldi Wsw en ambtelijk personeel	400.000
Totaal:	3.312.000

1. De reserve ten behoeve van organisatiewijzigingen en modernisering is bedoeld voor onvoorziene kosten annex met organisatieveranderingen en overgangsproblematiek voortkomend uit de Participatiewet.
2. De reserve hogere kapitaallasten (t.b.v. nieuwbouw) is gevormd uit positieve bedrijfsresultaten voortkomend uit de boekjaren 2018 en 2019. Deze reserve zal worden ingezet als egaliseringsreserve om de hogere exploitatielasten als gevolg van nieuwbouw te dekken, zodat NEF ook naar de toekomst toe binnen financieel verantwoorde kaders kan blijven opereren.
3. De reserve verlofsaldi Wsw en ambtelijk personeel is bedoeld om de verplichting (schuld) op verlofsaldi van personeel te dekken.

Onderhoud kapitaalgoederen

De huidige huisvesting in Kollum en Dokkum komt voort uit de huisvesting van de rechtsvoorgangers Trion en Oostergo. NEF is momenteel actief op drie verschillende locaties, waarvan één in Dokkum en twee in Kollum.

Het pand aan de Holwerderweg 21 te Dokkum bevindt zich eind 2019 in een zeer matige staat van onderhoud. Het pand zit, althans grotendeels, aan het einde van de levenscyclus. Dit geldt ook voor het pand aan de Rijdstraat 2 in Kollum. Mede om deze reden heeft het algemeen bestuur van NEF in 2018 daarom besloten tot nieuwbouw in Dokkum. De verwachting is dat medio 2020 kan worden gestart met de nieuwbouw in Dokkum.

De conditie van het huurpand aan de Riddersmaweg 4 te Kollum is prima en voldoet aan de maatstaven van de huidige tijd. Daarbij wordt het groot onderhoud van dit pand verzorgd door de verhuurder.

De huidige gebouwen worden voor wat onderhoud betreft “minimaal adequaat” (lees: alleen indien noodzakelijk) bijgehouden. De onderhoudsplannen voor de gebouwen worden jaarlijks beoordeeld waarbij ook de voorziening groot onderhoud en de benodigde dotatie aan deze voorziening wordt vastgesteld.

Per ultimo 2019 zit de onderhoudsvoorziening gerelateerd aan de eigen panden in Kollum en Dokkum op € 196.000. Dit is € 36.000 hoger dan eind 2018.

Met het oog op de nieuwbouw in Dokkum, kiest NEF ervoor om het onderhoud aan de huidige panden vooralsnog te beperken tot “alleen noodzakelijk” onderhoud (totdat de toekomstige bestemming van de huidige panden duidelijk is).

Let wel, de onderhoudsvoorziening is niet toereikend als renovatie naar huidige bouwmaatstaven aan orde is.

3.3 Financiering (Treasury)

Algemeen

Onder Treasury wordt verstaan het besturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze Treasury paragraaf is opgenomen in het kader van de wet fido (Wet financiering decentrale overheden). NEF heeft de wet fido verankerd in een Treasurystatuut en geïntegreerd in het financieel beleid.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op het kunnen aantrekken van kort geld (rente typische looptijd korter dan 1 jaar). De kasgeldlimiet is, volgens de wet fido, vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal (dat wil zeggen 8,5% van de lasten in de begroting). Na het vaststellen van de begroting blijft de kasgeldlimiet ongewijzigd.

Op basis van de goedgekeurde programmabegroting 2019 is voor NEF de volgende kasgeldlimiet van toepassing:

Kasgeldlimiet (x € 1.000,-):	2019
Begrote lasten (excl. grondstoffen)	23.680
Begroot grondstoffen / uitbesteed werk	390
Tot. begrotingsbedrag (= lasten in exploitatie)	24.070
Percentage 8,5%	2.046

In 2019 is NEF steeds (ruim) onder de kasgeldlimiet gebleven (zie onderstaande tabel). Over het gehele boekjaar was er *geen* sprake van een gemiddelde netto vlottende schuld.

Kasgeld	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	2019	2019	2019	2019
Gemiddelde netto vlottende schuld	-1.997	-2.652	-1.887	-1.458
Kasgeldlimiet (= vast over het jaar)	2.046	2.046	2.046	2.046
Ruimte onder de kasgeldlimiet	4.043	4.698	3.933	3.504

Renterisiconorm

Het renterisico is in het kader van de wet fido omschreven als de mate waarin het saldo van de rentelasten van een openbaar lichaam verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van een jaar of langer. Het renterisico dient te voldoen aan de renterisiconorm.

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen als totaal niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen (begrotingstotaal = totaal van lasten in de begroting). Het doel van de renterisiconorm is om het renterisico bij herfinanciering te beheersen.

Renterisiconorm (x € 1.000,-):	
	2019
1. Renteherzieningen	0
2. Aflossingen	0
3. Renterisico (1 + 2)	0
4. Renterisiconorm	4.814
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	4.814
5b. Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	n.v.t.
<i><u>Berekening renterisiconorm:</u></i>	
4a. Begrotingstotaal	24.070
4b. Percentage	20%
4. (= 4a x 4b) Renterisiconorm	4.814

Het renterisico bij NEF bleef in 2019 royaal onder de renterisiconorm. Er is geen nieuwe financiering aangetrokken. NEF verwacht de komende jaren (2020-2021) een aantal nieuwe langlopende leningen af te sluiten in relatie tot de voorgenomen nieuwbouw in Dokkum.

Rentevisie

NEF heeft ultimo 2019 geen langlopende leningen meer lopen. Het lenen van kort geld geschiedt binnen de kasgeldlimiet. NEF loopt hier een (zeer gering) renterisico welke in de begroting is afgedekt.

Liquiditeitsrisico

In 2019 heeft NEF, mede door het positieve resultaat, steeds over voldoende liquide middelen kunnen beschikken.

In algemene zin geldt dat de liquiditeitspositie steeds een aandachtspunt blijft voor NEF vanwege het begrotingstekort voor gemeentelijke bijdrage en de relatieve grote geldstroom annex met rijksbijdrage Wsw. Om in de bedrijfsvoering te kunnen blijven beschikken over voldoende liquide middelen is het nodig dat de deelnemende gemeenten de voorschotnota's in relatie tot het begrotingstekort en rijksbijdragen in het kader van de Participatiewet steeds tijdig blijven voldoen.

Debiteurenrisico

Het debiteurenrisico binnen NEF kan per eind 2019 als "normaal" worden beschouwd. Posten met een verhoogd risico zijn als zodanig beoordeeld en via de debiteurenvoorziening voorzien.

De debiteurenbewaking verloopt via een vaste procedure. Het debiteurenrisico wordt in de jaarrekening zichtbaar gemaakt en afgedekt via de voorziening dubieuze debiteuren. Opgemerkt wordt dat de bedrijfsvoering bij Industrie en Groepsdetacheringen afhankelijk is van enkele grote opdrachtgevers. Deze klanten hebben een kredietlimiet en betalingstermijn passend bij de (hogere) omzet. Dit geeft een hoger debiteurenrisico, maar is passend bij de activiteiten.

Koers- en valutarisico's

Niet van toepassing omdat alle transacties zijn afgewikkeld in euro's.

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen, is er een drempelbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal) dat buiten de schatkist mag worden aangehouden. Het voor NEF geldende drempelbedrag bedraagt € 250.000. De benutting van het drempelbedrag mag worden berekend als gemiddelde over alle dagen in een kwartaal.

In onderstaande tabel is per kwartaal zichtbaar hoeveel middelen NEF in 2019 buiten 's Rijks schatkist heeft aangehouden, waarbij negatieve bedragen als nihil worden weergegeven.

Liquide middelen per kwartaal, in hele euro's	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddeld aangehouden middelen	1.646.902	920.265	543.098	207.342

Uit bovenstaande tabel blijkt dat NEF in het eerste, tweede en derde kwartaal het drempelbedrag heeft overschreden. De stortingen ten gunste van 's Rijks schatkist zijn over de eerste kwartalen te behoudend geweest. Dit is vanaf eind augustus 2019 bijgestuurd door een aanvullende storting.

Kengetallen

In onderstaande tabel zijn de voor NEF van toepassing zijnde kengetallen (kader BBV) opgenomen:

Boekjaar 2019	2018	2019B	2019
Kengetallen:			
Netto schuldquote	-10,0%	-0,7%	-9,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-10,0%	-0,7%	-9,6%
Solvabiliteitsratio	72,8%	44,2%	74,7%
Structurele exploitatieruimte	-2,6%	-6,6%	-2,6%

3.4 Verbonden Partijen

NEF en Robuust zijn georganiseerd in een gemeenschappelijke regeling (GR). Annex hieraan kent NEF een hulpstructuur via NEF Holding B.V. De GR-NEF is enig aandeelhouder van NEF Holding B.V.

Het doel van NEF Holding B.V. is om in een ander, beter passend, risicoprofiel allianties aan te gaan met het bedrijfsleven ter bevordering van de werkgelegenheid voor de doelgroepen van NEF en tevens om passende instrumenten in te regelen ten behoeve van de bedrijfsvoering van NEF.

NEF Holding BV participeert per 31 december 2019 in een drietal B.V.'s, te weten:

- ✓ 100% aandeelhouder in NEF Askare B.V.;
- ✓ 10% aandeelhouder in Gereel B.V.;
- ✓ 49% aandeelhouder in Visser Houtbewerking Dokkum B.V.

Eventuele risico's in relatie tot deze verbonden partijen worden opgenomen in de risicoparagraaf van het jaarverslag van NEF.

In 2019 zijn geen bijzonderheden te melden en zijn daarom ook geen risico's opgenomen.

3.5 Bedrijfsvoering

NEF is een maatschappelijk bedrijf van en voor de regio Noordoost Friesland. De missie van NEF is gericht op het plaatsen en begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op bij voorkeur een externe (zo regulier mogelijke) werkplek.

Naast de Wsw doelgroep verzorgen NEF en Robuust ook activerings- en re-integratiewerkzaamheden in het kader van de Participatiewet voor de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel, en Schiermonnikoog.

De infrastructuur van NEF leent zich bij uitstek voor de ontwikkeling van mensen vanuit de Wsw- en de doelgroepen onder de Participatiewet. Binnen de werk- & leerorganisatie kunnen mensen vanuit de diverse doelgroepen werkervaring opdoen, werkritme behouden en “ontwikkelen en leren” in relatie tot diverse werksoorten zodat hun kansen op de reguliere arbeidsmarkt aanmerkelijk toenemen.

Het beleid en de bedrijfsvoering van NEF zijn afgestemd op bovenstaande missie, het zoeken en inzetten van de talenten van mensen. Investerings- en beleidsbeslissingen worden voortdurend getoetst aan de missie.

Jaarrekening NEF 2019

Opgemaakt d.d. 15-4-2020

Balans per 31 december 2019

Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslan (NEF)

(Na resultaatbestemming)

ACTIVA (x € 1.000,-)	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	<u>2.500</u>	<u>1.252</u>
	2.500	1.252
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	<u>200</u>	<u>200</u>
	200	200
Totaal vaste activa	2.700	1.452
<i>Vlottende activa</i>		
Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	<u>2</u>	<u>7</u>
	2	7
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	1.680	1.573
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.500	250
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	1	0
Overige vorderingen	<u>574</u>	<u>697</u>
	3.755	2.520
Liquide middelen	<u>73</u>	<u>1.374</u>
	73	1.374
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	<u>36</u>	<u>9</u>
	36	9
Totaal vlottende activa	3.866	3.910
Totaal activa	6.566	5.362

Balans per 31 december 2019

Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslan (NEF)

(Na resultaatbestemming)

PASSIVA (x € 1.000,-)	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
<i>Vaste passiva</i>		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	1.596	1.396
Bestemmingsreserves	<u>3.312</u>	<u>2.507</u>
	4.908	3.903
Voorzieningen		
Voorzieningen	<u>196</u>	<u>160</u>
	196	160
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0
Totaal vaste passiva	<u>5.104</u>	<u>4.063</u>
<i>Vlottende passiva</i>		
Netto-vlottende schulden		
Banksaldi	208	0
Overige kortlopende schulden	<u>1.248</u>	<u>1.295</u>
	1.456	1.295
Overlopende passiva		
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgend begrotingsjaar komen	<u>6</u>	<u>4</u>
	6	4
Totaal vlottende passiva	<u>1.462</u>	<u>1.299</u>
Totaal passiva	<u>6.566</u>	<u>5.362</u>

Overzicht van baten en lasten 2019

Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslan (NEF)

(x € 1.000,-)	2019 Realisatie	2019 Begroting	2018 Realisatie
Totale bedrijfsopbrengsten	7.212	6.583	8.401
Totale bedrijfslasten	19.811	19.092	21.234
Bedrijfsresultaat	-12.599	-12.509	-12.833
Rijksbijdrage	15.057	14.230	15.306
Gemeentelijke bijdrage	1.585	1.590	1.532
Opbrengsten van de overhead	1.594	1.666	1.559
Kosten van de overhead	4.632	4.977	3.863
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	1.005	0	1.701
Toevoegingen aan reserves	1.637	0	1.903
Onttrekkingen aan reserves	632	0	202
Gerealiseerd resultaat (na bestemmen)	0	0	0

Voor een definitie van de overhead posten verwijzen wij u naar de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Voor een nadere specificatie van de overhead posten verwijzen wij u naar bijlage V van de jaarstukken.

Overzicht van baten en lasten 2019 volgens de interne opstelling

Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslan (NEF)

(x € 1.000,-)

	2019 Realisatie	2019 Begroting	2018 Realisatie
Omzet Detachering en Groen	3.868	3.461	3.564
Omzet Re-integratietrajecten	655	474	911
Omzet Industrie en Grafisch	2.373	2.400	2.806
Af: grondstoffen / uitbesteed werk	504	390	708
Netto toegevoegde waarde	6.392	5.945	6.573
Overige bedrijfsopbrengsten	578	412	1.315
Totale netto bedrijfsopbrengsten	6.970	6.357	7.888
Loonkosten Wsw en beschut werken	17.428	17.167	17.517
Overige personeelskosten	489	466	485
Kosten begeleid werken	500	483	506
Totale kosten Wsw en beschut werken	18.417	18.116	18.508
Kosten ambtelijk en overig personeel	3.784	3.826	4.071
Afschrijving, rente en huur	401	456	470
Overige bedrijfskosten	1.337	1.281	1.341
Totale bedrijfslasten	23.939	23.679	24.390
Bedrijfsresultaat	-16.969	-17.322	-16.502
Rijksbijdrage	16.389	15.732	16.671
Gemeentelijke bijdrage	1.585	1.590	1.532
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	1.005	0	1.701
Toevoegingen aan reserves	1.637	0	1.903
Onttrekkingen aan reserves	632	0	202
Gerealiseerd resultaat (na bestemmen)	0	0	0

Kasstroomoverzicht 2019

Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslan (NEF)

(Volgens de indirecte methode)

(x € 1.000,-)	2019	2018
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	1.005	1.701
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	302	348
- Mutatie voorzieningen	36	18
- Mutatie reserves	0	0
- Veranderingen in werkkapitaal:		
- mutatie voorraden	5	8
- mutatie uitzettingen	-1.235	11
- mutatie overlopende activa	-27	50
- mutatie kortlopende schulden	-47	-125
- mutatie overlopende passiva	2	-22
	<u>-1.302</u>	<u>-78</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	41	1.989
Investeringen in materiële vaste activa	-1.555	-193
Desinvesteringen materiële vaste activa	5	122
Verwervingen verbonden partijen	0	0
Vervreemdingen verbonden partijen	0	0
Desinvesteringen in overige financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.550	-71
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Aflossingen van langlopende schulden	0	-10
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	-10
Mutatie geldmiddelen	<u>-1.509</u>	<u>1.908</u>
Eindsaldo geldmiddelen	-135	1.374
Beginsaldo geldmiddelen	1.374	-534
Mutatie geldmiddelen	<u>-1.509</u>	<u>1.908</u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling van continuïteit. Bestuur en directie van NEF hebben op basis van de uitkomsten van 2019, de vermogenspositie, de begroting voor 2020 geen aanleiding te veronderstellen dat de continuïteit op enigerlei wijze in het geding is.

Begrotingscyclus

De programmabegroting van NEF wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) jaarlijks voor 15 april bij de gemeenten ingediend voor zienswijze. Aangezien dit vroeg in het jaar is, maakt NEF later in het jaar een interne stuurbegroting. De programmabegroting vormt het financieel kader voor de stuurbegroting. Deze werkwijze kan leiden tot presentatiewijzigingen ten opzichte van de programmabegroting. De interne stuurbegroting is vervolgens leidend voor de informatieverstrekking.

Als blijkt dat het financieel kader vanuit de programmabegroting niet volstaat, wordt overgegaan tot een formele begrotingswijziging.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat over verschillende zaken een oordeel wordt gevormd en dat er schattingen worden gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Wanneer het noodzakelijk is voor het geven van het vereiste inzicht is de aard van deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen, opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met een economisch nut

De materiële vaste activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Een investering wordt geactiveerd indien het uitgegeven bedrag hoger is dan € 1.500. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	30 - 40
Machines en installaties	5 - 10
Transportmiddelen	5 - 10
Inventarissen	5
Hard- en software	3

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

NEF kent alleen activa met economisch nut. Hiervoor kunnen geen heffingen in rekening worden gebracht.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van vennootschappen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Flottende activa

Vorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijzen en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde. Gereede producten worden gewaardeerd tegen de verkoopprijs van de producten. Bij waardering wordt rekening gehouden met het risico van incurantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Buiten de balanstelling wordt het bedrag opgenomen waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Omdat dit voor NEF nihil bedraagt, is hier geen bedrag vermeld.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Belangrijke mutaties in deze reserves vinden pas plaats na accordering door het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden getroffen voor verplichtingen die met een redelijke mate van betrouwbaarheid zijn in te schatten. Verplichtingen die dat niet zijn, worden opgenomen onder de risicoparagraaf. De voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van bedrijfsgebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Buiten de balanstelling wordt het bedrag opgenomen waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt. Omdat dit voor NEF nihil bedraagt, is hier geen bedrag vermeld.

Overzicht van baten en lasten

Omzet

Omzet zijn de bruto opbrengsten van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Grondstoffen / uitbesteed werk

Onder grondstoffen en uitbesteed werk worden opgenomen de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de in het desbetreffende boekjaar geleverde goederen en diensten alsmede de ingekochte grondstoffen tegen de standaard verrekenprijs.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten omvatten de resultaten uit verhuur van onroerend goed, dienstverlening aan derden en diverse overige opbrengsten.

Projectsubsidies worden (pas) verantwoord in de staat van baten en lasten op het moment dat ze voldoende zeker zijn. Dit is doorgaans het geval als de beschikking ontvangen is of als het bericht is gekomen dat een factuur mag worden verstuurd.

Loonkosten Wsw en beschut werk

Onder loonkosten Wsw en beschut werk wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen salarissen aan Wsw werknemers en beschutte werkplekken, vermeerderd met de uitbetaalde vakantiegeldrechten en verminderd met de ontvangen ziekengelden, WAO-uitkeringen en loonkostensubsidies. De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekering verschuldigde werkgeverslasten alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening van Wsw-werknemers.

Kosten ambtelijk en overig personeel

Hieronder wordt verstaan de aan het boekjaar toe te rekenen salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantiegeldrechten en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies, en de overige personeelskosten.

Overhead

NEF heeft als overhead verantwoord: de totale (loon en overige) kosten en opbrengsten van de directie, het MT, arbo, commercie, algemene zaken en ICT, financiën, HR, kantine en huishoudelijke dienst en de huisvestingskosten. Deze opstelling is in lijn met de interne kostenplaatsen zoals NEF deze voor de staf gebruikt.

Naast een staat van baten en lasten op grond van het BBV heeft NEF een staat van baten en lasten opgenomen op basis van de opstelling zoals gehanteerd wordt in de periodieke maandelijkse rapportages. Naar onze mening sluit deze indeling beter aan bij de bedrijfsvoering van NEF. Om die reden is de toelichting op de staat van baten en lasten ook gebaseerd op deze interne opstelling.

Het voorgeschreven overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld is opgenomen in bijlage V.

Rijksbijdrage

Betreft de bijdrage van het Rijk conform artikel 8 tot en met 10 van de Wet sociale werkvoorziening. De rijksbijdrage wordt door de GR gemeenten en buitengemeenten betaalbaar gesteld.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de Gemeenschappelijke Regeling overeengekomen bijdrage in het resultaat.

Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten

Een eventueel positief saldo kan, na bestuursbesluit, worden opgenomen onder het eigen vermogen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande jaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Kasstroomoverzicht

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen op de debet- en creditzijde van de balans.

Toelichting op de balans

Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslan (NEF)

<u>Vaste activa</u>	(x € 1.000,-)	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Materiële vaste activa:			
Aanschafwaarde per 1 januari		9.039	10.063
Cumulatieve afschrijving per 1 januari		7.787	8.534
Boekwaarde per 1 januari		1.252	1.529
Investeringsen		1.555	193
Desinvesteringen		-17	-1217
Afschrijvingen		-302	-348
Afschrijvingen op desinvesteringen		12	1095
Mutatie boekwaarde		1.248	-277
Aanschafwaarde per 31 december		10.577	9.039
Cumulatieve afschrijving per 31 december		8.077	7.787
Boekwaarde per 31 december		2.500	1.252

De investeringen hebben betrekking op:

Terreinen en bedrijfsgebouwen	1.245	0
Machines en installaties	243	144
Transportmiddelen	38	11
Inventaris	14	22
Hard- en software	15	16
Totaal investeringen	1.555	193

De verrichte investeringen in terreinen en bedrijfsgebouwen komt vooral voort uit de aankoop van een perceel grond in Dokkum ten behoeve van toekomstige nieuwbouw. Voor een volledig mutatieoverzicht van de materiële activa wordt verwezen naar de "Staat van activa en afschrijvingen" in Bijlage I.

Financiële vaste activa:

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	200	200
Boekwaarde per 31 december	200	200

Dit betreft een kapitaalverstrekking aan NEF Holding B.V. Het verloop is als volgt:

Saldo per 1 januari	200	200
Investeringsen	0	0
Desinvesteringen	0	0
Stand per 31 december	200	200

Vlottende activa

Vorraden:

Gereed product en handelsgoederen	2	7
Totaal voorraden per 31 december	2	7

Er heeft geen afwaardering plaatsgevonden vanwege incurantheid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar:	31-12-2019	31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	1.680	1.573
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.500	250
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	1	0
<i>Overige vorderingen:</i>		
Debiteuren	632	776
Voorziening dubieuze debiteuren	-72	-100
Overige vorderingen	14	21
Totaal uitzettingen per 31 december	3.755	2.520

De vorderingen op openbare lichamen is inclusief de afrekening van de gemeentelijke bijdrage ter dekking van het exploitatietekort over 2019. Ook het nog te vorderen lage-inkomensvoordeel (LIV) is hierin begrepen.

Verloop voorziening dubieuze debiteuren:

Stand per 1 januari	100	91
Onttrekkingen	0	3
Vrijval c.q. dotatie boekjaar	-28	12
Stand per 31 december	72	100

Liquide middelen:

Bank	72	1373
Kasgelden	1	1
Totaal liquide middelen per 31 december	73	1.374

Er bestaan geen beperkingen ten aanzien van de beschikbaarheid van de liquide middelen. Evenmin worden er ten aanzien van de liquide middelen valutatarisico's gelopen.

Overlopende activa:

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	36	9
Totaal overlopende activa per 31 december	36	9

Vaste passiva

Eigen vermogen:

Algemene reserve:

Saldo per 1 januari	1.396	1.546
Toevoegingen	200	0
Onttrekkingen	0	150
Stand per 31 december	1.596	1.396

Bestemmingsreserves:

Reserve t.b.v. organisatiewijzingen en modernisering:

Saldo per 1 januari	473	473
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	473	473

<u>Reserve hogere kapitaallasten (kostenstijging nieuwbouw):</u>	31-12-2019	31-12-2018
Saldo per 1 januari	1.002	0
Toevoegingen	1.437	1.003
Onttrekkingen	0	1
Stand per 31 december	2.439	1.002
<u>Reserve financiering re-integratie:</u>		
Saldo per 1 januari	500	0
Toevoegingen	0	500
Onttrekkingen	500	0
Stand per 31 december	0	500
<u>Reserve verlofsaldi Wsw en ambtelijk personeel:</u>		
Saldo per 1 januari	400	0
Toevoegingen	0	400
Onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	400	400
<u>Reserve aanpassen huisvesting:</u>		
Saldo per 1 januari	25	54
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	25	29
Stand per 31 december	0	25
<u>Reserve kosten transitievergoedingen:</u>		
Saldo per 1 januari	0	22
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	22
Stand per 31 december	0	0
<u>Reserve tijdelijk personeel:</u>		
Saldo per 1 januari	107	107
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	107	0
Stand per 31 december	0	107
Totaal bestemmingsreserves per 31 december	3.312	2.507

De mutaties in de bestemmingsreserves komen voort uit de bestemming van het resultaat en uit een herbestemming van reserves zoals besloten door het Algemeen Bestuur. Voor een nadere toelichting op de reserves wordt verwezen naar hoofdstuk 3.1.

Voorzieningen:

Groot onderhoud:

Saldo per 1 januari	160	142
Toevoegingen	40	40
Onttrekkingen	4	22
Stand per 31 december	196	160

De jaarlijkse dotatie is gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan, waarbij is uitgegaan van regulier onderhoud. In hoofdstuk 3.1 van het jaarverslag wordt dit nader toegelicht.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer:	31-12-2019	31-12-2018
<u>Binnenlandse banken en overige financiële instellingen:</u>		
Saldo per 1 januari	0	10
Bij: nieuwe leningen (o/g)	0	0
Af: aflossingen boekjaar	0	10
Totaal langlopende schulden per 31 december	0	0

Voor het renterisico (kader Wet fido) verwijzen wij u graag naar de treasury paragraaf in het jaarverslag.

vlottende passiva

Netto-vlottende schulden:

Banksaldi	208	0
<i>Overige kortlopende schulden:</i>		
Schulden aan openbare lichamen	57	50
Crediteuren	262	275
Schulden aan verbonden partijen	153	218
Belastingen en premies	700	710
Overige kortlopende schulden	76	42
Totaal kortlopende schulden per 31 december	1.456	1.295

Overlopende passiva:

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgend begrotingsjaar komen	6	4
Totaal overlopende passiva per 31 december	6	4

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen:

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen per 31 december 2019 bedragen € 291.903 en bestaan uit:

1. Huur pand Riddersmaweg 4 te Kollum (tariefniveau 2019)	€	58.560	verplichting
2. Lease wagenpark	€	14.007	verplichting
3. Lease hardware (copiers)	€	6.384	verplichting
4. Verplichting verlofsaldi ambtenaren	€	56.073	verplichting
5. Verplichting verlofsaldi WSW-medewerkers	€	294.219	verplichting
6. Vordering op UWV - transitievergoedingen (ziekte > 2 jaar)	€	137.340	recht
Totaal	€	291.903	

***** Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum *****

In december 2019 is China (met name het gebied rondom Wuhan) getroffen door het zogenaamde coronavirus. Het coronavirus heeft op het moment van opmaak van dit jaarrapport de wereld in zijn greep en ook Nederland bereikt. De Nederlandse regering heeft vergaande maatregelen getroffen om verspreiding van het virus te voorkomen. Veel mensen zitten noodgedwongen thuis en bedrijven in diverse sectoren zijn verplicht om de deuren tot nader order te sluiten. Los van het menselijke leed wat hiermee gepaard gaat wordt de wereldwijde economie hard getroffen. Dit zal zeker forse invloed hebben op de bedrijfsvoering en begroting van NEF in 2020. De regering treft forse noodmaatregelen om het bedrijfsleven door deze crisis heen te loodsen. Het is op dit moment echter niet duidelijk of en hoe onze sector zal worden gecompenseerd. Het weerstandvermogen bij NEF is op orde maar het zal iedereen duidelijk zijn dat een dergelijke crisis forse impact heeft.

Toelichting op de baten en lasten volgens de interne opstelling

Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslan (NEF)

(x € 1.000,-)	2019	2019	2018
	Realisatie	Begroot	Realisatie
Omzet Detachering en Groen	3.868	3.461	3.564
Omzet Re-integratietrajecten	655	474	911
Omzet Industrie en Grafisch	2.373	2.400	2.806
Af: grondstoffen en uitbesteed werk	504	390	708
Netto toegevoegde waarde (NTW)	6.392	5.945	6.573
Overige opbrengsten:			
ESF-gelden voor diverse projecten (2013-2019)	0	0	560
Begeleidingsgelden beschut werken	133	133	111
Subsidieregeling praktijkleren	23	15	14
Bijdrage niet deelnemende gemeenten	53	55	46
Opbrengst uit eigen vervoer	94	95	93
Opbrengsten uit verhuur	51	64	49
Verkopen activa	0	0	211
Bonus Beschut Werken 2017 - 2018	60	0	0
Gelden activeringstraject vergunninghouders	67	0	65
Opbrengsten uit drukwerk	24	0	23
Tijdelijke uitleen van ambtelijke medewerkers	0	0	80
Diverse opbrengsten	73	50	63
Totaal overige opbrengsten	578	412	1.315
Totale netto bedrijfsopbrengsten	6.970	6.357	7.888

De hogere omzet bij Detachering en Groen komt vooral voort uit de beweging "van binnen naar buiten" waarbij het onze missie is, indien passend, medewerkers zoveel mogelijk extern te plaatsen. De groei zit met name bij Detachering. De omzet Groen is conform begroting maar lager dan 2018 vanwege krimp van de Wsw doelgroep.

De omzet vanuit Re-integratietrajecten is in 2019 beter dan begroot vanwege een hoger rijksbudget dan verwacht vanuit de Integratie Uitkering Sociaal Domein (IUSD).

De omzet bij Industrie ligt bijna op het niveau van de programmabegroting en dat is boven verwachting gezien de ontwikkelingen dit jaar: nadrukkelijke inzet op detachering en krimp van de Wsw doelgroep.

De kosten grondstoffen en uitbesteed werk zijn wat hoger dan begroot. Dit komt vooral door hogere kosten voor de tijdelijke inhuur van de doelgroep Banenafpraak-banen (BAB) in relatie tot Groen.

Als laatste zijn de overige opbrengsten hoger dan begroot. Zoals uit de specificatie blijkt, komt dit vooral door het inboeken van het gemeentelijk budget voor het project statushouders. Daarnaast is er een Bonus Beschut Werken over de jaren 2017 en 2018 ontvangen die niet was begroot.

De netto toegevoegde waarde (NTW) per Wsw medewerker (in fte's) is als volgt (in hele euro's):

€ 10.973 € 10.286 € 10.364

(x € 1.000,-)	2019 Realisatie	2019 Begroot	2018 Realisatie
Personeelskosten Wsw en beschut werken			
Loonkosten Wsw (= loon minus lage-inkomensvoordeel)	17.380	17.075	17.486
Kosten inhuur beschut werken (= loon minus BUIG subsidie)	48	92	31
Vervoerskosten	218	194	190
Studiekosten	35	50	39
Overige personeelskosten	236	222	256
Totale personeelskosten Wsw en beschut werken	17.917	17.633	18.002
Kosten begeleid werken			
Loonkostensubsidie	485	483	462
Overige kosten begeleid werken	15	0	44
Totale kosten begeleid werken	500	483	506
Totale kosten Wsw en beschut werken	18.417	18.116	18.508
Hieronder volgen enkele kengetallen:			
Gemiddeld aantal medewerkers Wsw, in fte's	522,8	531,9	546,3
Gemiddeld loon Wsw per fte, in hele euro's	€ 33.242	€ 32.103	€ 32.006
Gemiddelde totale kosten Wsw per fte, in hele euro's	€ 34.177	€ 32.980	€ 32.893
Gemiddeld aantal medewerkers begeleid werken, in fte's	30,3	29,2	30,5
Gemiddelde kosten begeleid werken per fte, in hele euro's	€ 16.485	€ 16.514	€ 16.606
Dekkingsgraad pensioenfonds PWRI per december	105,5%	n.v.t.	111,5%
Kosten ambtelijk en overig personeel			
Salarissen en sociale lasten ambtelijk personeel	2.889	2.842	3.028
Studiekosten	17	30	50
Inhuur personeel	827	879	934
Overige personeelskosten	51	75	59
Totale kosten ambtelijk en overig personeel	3.784	3.826	4.071
De totale kosten ambtelijk en overig personeel over 2019 zijn € 42.000 lager dan begroot. Dit komt vooral door lagere studiekosten en overige personeelskosten.			
Hieronder volgen enkele kengetallen:			
Aantal ambtenaren per 31 december, in fte's	39,9	37,9	40,8
Aantal ingehuurd personeel per 31 december, in fte's*	17,0	15,4	16,3
Totaal ambtelijk en ingehuurd personeel	56,9	53,3	57,1
*) exclusief aantal fte's inhuur vanuit gemeente NE-F	7,4	7,4	7,4
Dekkingsgraad pensioenfonds ABP per december	97,8%	n.v.t.	97,0%

(x € 1.000,-)	2019	2019	2018
	Realisatie	Begroot	Realisatie
Afschrijving, rente en huur			
Rente	2	1	3
Afschrijving	302	340	348
Huur	97	115	119
Totaal afschrijving, rente en huur	401	456	470
Overige bedrijfskosten			
Belastingen en verzekeringen	75	85	83
Energie	221	201	187
Onderhoud	347	369	391
Dotatie voorziening groot onderhoud	40	40	40
Vrijval c.q. dotatie voorziening dubieuze debiteuren	-28	12	12
Indirecte productiekosten	91	85	113
Dienstverlening door derden	169	74	70
Studiekosten re-integratietrajecten	21	40	32
Loonkostensubsidies re-integratietrajecten	28	45	52
Algemene kosten	373	330	361
Totaal overige bedrijfskosten	1.337	1.281	1.341

De totale overige bedrijfskosten zijn in 2019 € 55.000 hoger dan begroot. Dit komt vooral door hogere kosten voor dienstverlening door derden. Dit is met name annex aan de toekomstige nieuwbouw in Dokkum. Zo zijn er reeds kosten gemaakt voor het (technisch) ontwerp en de aanbestedingstrajecten.

Rijksbijdrage	16.389	15.732	16.671
----------------------	---------------	---------------	---------------

De totale rijksbijdrage is € 657.000 hoger dan begroot, wat vooral komt door een hogere rijksbijdrage per fictief arbeidsjaar en een hogere toegekende taakstelling. Hieronder zijn deze gegevens opgenomen. Voor verdere toelichting op Wsw-verantwoording verwijzen wij u naar hoofdstuk 2.1 van het jaarverslag.

Totaal gerealiseerde arbeidsplaatsen, in arbeidsjaren	578,02	585,10	601,49
Gerealiseerde begeleid werkenplekken, in arbeidsjaren	34,01	32,80	34,17
Toegewezen bedrag per Wsw arbeidsjaar, in euro's	€ 28.354	€ 26.888	€ 27.716
Dienstverbanden nieuw beschut werken ultimo jaar	25	16	17

Het toegewezen bedrag per Wsw arbeidsjaar is hoger dan de de rijksbijdrage per arbeidsjaar zoals het Rijk deze uitkeert. Dit is het gevolg van decentraal financieringsbeleid op de Wsw. Het verschil ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door indexatie van de rijksbijdrage en onderrealisatie in arbeidsjaren (Se's). Voor een nadere toelichting op de rijksbijdrage verwijzen wij u naar hoofdstuk 3.1 van het jaarverslag.

Er zijn in 2019 9 dienstverbanden Beschut Werken meer gerealiseerd dan begroot. De reden is dat NEF, met akkoord van haar gemeenten, (eenmalig) extra plekken heeft gerealiseerd om de wachtlijst weg te werken.

(x € 1.000,-)	2019	2019	2018
	Realisatie	Begroot	Realisatie
Gemeentelijke bijdrage	1.585	1.590	1.532

De deelnemende gemeenten zijn op grond van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) verantwoordelijk voor eventuele tekorten van NEF. De gemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks op basis van de programmabegroting vastgesteld. Het Algemeen Bestuur van NEF beslist jaarlijks over de resultaatbestemming. Afhankelijk van de algemene reserve kan het bestuur besluiten om tekorten te dekken middels een onttrekking uit de algemene reserve.

Bestemming van het resultaat

Toevoegingen aan reserves

Toevoegingen aan de algemene reserve	200	0	0
<u>Toevoegingen aan bestemmingsreserves:</u>			
Reserve hogere kapitaallasten (kostenstijging nieuwbouw)	1.437	0	1.003
Reserve financiering re-integratie	0	0	500
Reserve verlofsaldi Wsw en ambtelijk personeel	0	0	400
Totaal toevoegingen aan reserves	1.637	0	1.903

Over 2019 komt het resultaat voor gemeentelijke bijdrage uit op een tekort van € 580.000 (zie H3 van het jaarverslag). Begroot was een tekort van € 1,6 miljoen. Per saldo is NEF € 1,0 miljoen binnen de begroting gebleven. Het Algemeen bestuur heeft besloten om dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserves. Dit besluit is genomen naar aanleiding van een strategische notitie die vooral anticipeert op de geplande nieuwbouw in 2020.

Onttrekkingen aan reserves

Onttrekking aan de algemene reserve	0	0	150
<u>Onttrekkingen aan bestemmingsreserves:</u>			
Reserve hogere kapitaallasten (kostenstijging nieuwbouw)	0	0	1
Reserve financiering re-integratie	500	0	0
Reserve aanpassen huisvesting NEF	25	0	29
Reserve kosten transitievergoeding	0	0	22
Reserve tijdelijk personeel	107	0	0
Totaal onttrekkingen aan reserves	632	0	202

De onttrekkingen aan de bestemmingsreserves komen voort uit een herbestemming van reserves zoals besloten door het Algemeen Bestuur.

Goedkeuring Bestuur

Opgemaakt door het Dagelijks Bestuur van Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslân (NEF) in de vergadering van 15 april 2020.

Was getekend

Was getekend

Voorzitter
Dhr. R. Kempenaar

Secretaris
Dhr. J. Boerema

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslân (NEF) in de vergadering van 1 juli 2020.

Was getekend

Was getekend

Voorzitter
Dhr. R. Kempenaar

Secretaris
Dhr. J. Boerema

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen

Bijlage I. Staat van activa en afschrijvingen 2019

Omschrijving	Aanschafwaarde 1-1-2019	Afschrijvingen cumulatief 1-1-2019	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings 2019	Desinvesteringen 2019	Aanschafwaarde 31-12-2019	Afschrijving desinvestering 2019	Afschrijvingen 2019	Afschrijvingen cumulatief 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2019
Terreinen	267.326	0	267.326	1.240.549	0	1.507.875	0	0	0	1.507.875
Voorzieningen op terreinen	195.203	187.817	7.386	0	0	195.203	0	5.691	193.508	1.695
Gebouwen	3.539.708	3.105.288	434.420	4.500	0	3.544.208	0	91.058	3.196.346	347.862
Machines	2.257.023	1.976.618	280.405	223.568	13.675	2.466.916	10.184	99.774	2.066.208	400.708
Transportmiddelen	373.372	335.516	37.856	38.335	0	411.707	0	22.706	358.222	53.485
Technische installaties	1.056.246	947.877	108.369	19.685	3.683	1.072.248	1.781	28.113	974.209	98.039
Inventaris	836.714	758.805	77.909	13.349	0	850.063	0	27.963	786.768	63.295
Hardware	180.089	173.483	6.606	11.890	0	191.979	0	7.296	180.779	11.200
Software	333.829	301.663	32.166	3.350	0	337.179	0	19.680	321.343	15.836
TOTAAL ACTIVA	9.039.510	7.787.067	1.252.443	1.555.226	17.358	10.577.378	11.965	302.281	8.077.383	2.499.995

Bij aanschaf van activa is gedurende het boekjaar geen sprake geweest van bijdragen van derden.

Bijlage II. Bestuursamenstelling

De samenstelling van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van GR Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslân (NEF) is per 31-12-2019 als volgt:

Dhr. R. Kempenaar	B&W Dantumadiel, voorzitter	DB en AB
Dhr. J. Boerema	B&W Noardeast-Fryslân, secretaris	DB en AB
Dhr. K. Wielstra	B&W Dantumadiel	AB
Dhr. J.D. de Vries	B&W Noardeast-Fryslân	AB

De adviseurs voor het Algemeen en Dagelijks Bestuur vanuit Werk-/leerbedrijf NEF zijn:

Dhr. J. Knol	Algemeen directeur
Dhr. J.J. de Jong	Concern Controller

Bijlage III. WNT-verantwoording 2019 Werk-/leerbedrijf NEF

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslân (NEF). Het voor Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslân (NEF) toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	J. Knol	
Functiegegevens	Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	104.252	
Beloningen betaalbaar op termijn	11.426	
<i>Subtotaal</i>	<i>115.678</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	
Bezoldiging	115.678	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	J. Knol	T. de Vries
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/3 - 31/12	1/1 - 31/3
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	82.865	30.952
Beloningen betaalbaar op termijn	8.693	2.687
<i>Subtotaal</i>	<i>91.558</i>	<i>33.639</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	158.449	46.603
Bezoldiging	91.558	33.639

Topfunctionarissen Algemeen Bestuur (AB) en Dagelijks Bestuur (DB) met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2019	
Naam topfunctionaris	Functie
R. Kempenaar	Voorzitter
J. Boerema	Secretaris
K. Wielstra	AB
J.D. de Vries	AB

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Er zijn door Werk-/leerbedrijf NoardEast Fryslân (NEF) in 2019 geen uitkeringen aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking verricht wegens beëindiging van het dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bijlage IV. Verantwoording Wsw en Beschut Werken 2019

Wsw

Gemeente nummer	Gemeente	2019	
		Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2019 naar woon-gemeente, uitgedrukt in arbeidsjaren.	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2019 naar subsidie ontvangende gemeente, uitgedrukt in arbeidsjaren.
0059	Achtkarspelen	14,33	
0074	Heerenveen	1,44	
0080	Leeuwarden	4,87	
0086	Opsterland	1,11	
0088	Schiermonnikoog	0,83	
0090	Smallingerland	2,25	
0118	Hoogeveen	0,42	
0392	Haarlem	0,17	
0737	Tytsjerksteradiel	5,50	
1701	Westerveld	0,00	
1891	Dantumadiel	160,29	193,21
1969	Westerkwartier	2,00	
1970	Noardeast-Fryslân	384,81	384,81
Eindtotaal		578,02	578,02

Beschut werken

Gemeente nummer	Gemeente	2019	
		woongemeente	betaalgemeente
0737	Tytsjerksteradiel	0,52	
1891	Dantumadiel	3,18	3,69
1970	Noardeast-Fryslân	13,95	13,95
Eindtotaal		17,64	17,64

Bijlage V. Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 2019

Onderstaande overzicht sluit aan bij het overzicht van baten en lasten 2019 volgens de interne opstelling, zoals opgenomen op bladzijde 33.

(x € 1.000,-)	2019	Taakveld 6.4	Taakveld 0.4	Taakveld 0.10
	Realisatie	Begeleide participatie	Overhead	Mutaties reserves
Omzet Detachering en Groen	3.868	3.868	0	0
Omzet Re-integratietrajecten	655	655	0	0
Omzet Industrie en Grafisch	2.373	2.373	0	0
Af: grondstoffen / uitbesteed werk	504	498	6	0
Netto toegevoegde waarde	6.392	6.398	-6	0
Overige bedrijfsopbrengsten	578	316	262	0
Totale netto bedrijfsopbrengsten	6.970	6.714	256	0
Loonkosten Wsw en beschut werken	17.428	15.690	1.738	0
Overige personeelskosten	489	489	0	0
Kosten begeleid werken	500	500	0	0
Totale kosten Wsw en beschut werken	18.417	16.679	1.738	0
Kosten ambtelijk en overig personeel	3.784	1.965	1.819	0
Afschrijving, rente en huur en overige bedrijfskosten	1.738	669	1.069	0
Totale bedrijfslasten	23.939	19.313	4.626	0
Bedrijfsresultaat	-16.969	-12.599	-4.370	0
Rijksbijdrage	16.389	15.057	1.332	0
Gemeentelijke bijdrage	1.585	1.585	0	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	1.005	4.043	-3.038	0
Toevoegingen aan reserves	1.637	0	0	1.637
Onttrekkingen aan reserves	632	0	0	632
Gerealiseerd resultaat (na bestemmen)	0	4.043	-3.038	-1.005

Bijlage VI: Ondernemingsraad 2019

Jaarverslag 2019 van de ondernemingsraad NEF

Inleiding:

De ondernemingsraad (nader te benoemen als OR) ziet terug op een informatief en zinvol jaar. De OR is dit jaar 16 maal bijeengekomen, waarvan 9 samen met de bestuurder in een overlegvergadering met daarvan 2 vergaderingen inclusief het dagelijks bestuur uit de GR NEF. Naast de overleg- en de OR-vergadering heeft het dagelijks bestuur van de OR ook nog een andere overlegvorm, namelijk het agendaoverleg met de bestuurder.

Missie:

De OR werkt graag aan een (financieel) gezonde organisatie waarin vooral het welzijn van de medewerkers centraal staat. Welzijn betekent voor ons dat het voor de medewerker prettig werken is, waarin vertrouwen, verantwoordelijkheid, zorgzaamheid, optimale coaching en duidelijkheid centrale waarden zijn. Toekomstgericht zal dit plaatsvinden met een bredere achterban. We willen ook graag mee denken met alle mensen welke nog aan de zijlijn staan, hierbij denkend aan de mensen die vallen onder de PW (Participatie Wet) en BAB (Banenafpraak). Ook deze mensen doen mee bij NEF/Robuust en verdienen uiteindelijk ook een plek in onze maatschappij en voor zover geïndiceerd binnen ons bedrijf.

Visie:

De OR van NEF handelt in de geest van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). Deze geeft wettelijke kaders waarbinnen een ondernemingsraad kan opereren, maar de OR wil daarnaast meer doen. De OR wil zichtbaar, herkenbaar en bereikbaar zijn voor de medewerkers en een goede gelijkwaardige overleg(gesprek)partner zijn voor de directie en positief kritisch, maar onafhankelijk bij het beleid van de organisatie betrokken worden met als doel het creëren van een gezonde, goed functionerende organisatie, met een prettige werkomgeving. Meedenken, voor zover mogelijk, om te komen tot passend en zinvol werk voor alle medewerkers (binnen of buiten de muren van NEF), zodat mensen naar hun waarde kunnen werken en zaken als wachtlijsten tot een minimum beperkt kunnen worden. Arbeidsomstandigheden, maar ook de arbeidsvoorwaarden bewaken om ziekteverzuim eveneens tot een minimum te beperken. Onze slogan is "samen sterk voor zinvol werk". Dit moet vooral passend zijn en per individu worden bekeken. Tenslotte is er geen mens gelijk en zijn wij een bedrijf wat speciaal is opgericht voor de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Cursus:

Dit was op donderdag 6 juni jl. Bij de *Schreiershoek* te Dokkum hebben we deze jaarlijks terugkerende training gehad. Naast de regels volgens de Wet op de ondernemingsraden (WOR) is er een verdiepingslag gemaakt in instemming- en adviesaanvragen met hierin het belang van een juiste communicatie en informatiestroom.

Verdere thema's voor deze training – leerwensen:

- Oefenen met vergadertechniek: doelgericht een besluit nemen.
- Gesprekstechnieken met o.a. bestuurder.
- De rol van OR en bestuurder in het artikel 24-overleg.
- De kerntaken voor de commissie Sociaal-Financieel (SoFi).
- De kerntaken voor de commissie Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu (VGWM).

Kiesstelsel OR:

In de loop van 2019 zijn 2 leden vertrokken wegens verhuizing. Vanaf de kieslijst laatstgehouden verkiezingen hebben 2 leden deze lege plekken in gevuld.

Behandelde onderwerpen:

Naast de behandeling van advies/instemming met o.a. verzoek tot wijziging regeling Bonus voor het vinden van externe werkplek en de wijziging in bedrijfshulpverlening (BHV) vergoedingen, gaan we een beetje dieper in op de modernisering en de werkkostenregeling.

- **Modernisering NEF (advies):**

Onze bestuurder is in 2018 zorgvuldig en op zijn eigen wijze, uiteraard in samenwerking met het Managementteam (MT), een strategie gaan bepalen hoe ons bedrijf er in zijn beleving (ook toekomstbestendig) uit zou moeten zien, daarin meegenomen de voorgenomen nieuwbouw, welke halverwege 2021 een feit zal zijn. Voor heel veel afdelingen had de bestuurder een modernisering voor ogen met als doel dat de verantwoordelijkheid weer laag in de organisatie komt te liggen en dat er weer aandacht is voor de medewerker. De medewerker moet centraal staan bij alles wat er gebeurt. Met behulp van ABC (Aandacht, Betrokkenheid en Communicatie) hoopt de directie samen met het MT de leefomgeving binnen NEF aan te passen aan deze tijd. Volgens artikel 27 en 25 uit de WOR heeft onze OR instemming- dan wel adviesrecht. 2019 was het jaar om hier gestalte aan te geven. In onze vergaderingen hebben we de voortgang regelmatig geëvalueerd en terugkijkend lijken de veranderingen haar vruchten af te werpen. In deze constructieve gesprekken waren- en zijn we bezig om al datgene wat wenselijk is (Communicatie en de WOR) goed op elkaar af te stemmen.

Bij de ingezette modernisering hoort naast duurzaamheid (inmiddels 2 volledig elektrisch rijdende taxibussen voor collectief vervoer NEF) ook vooruitgang. De bestuurder heeft hiertoe een robotarm aangeschaft met instemming van onze OR. Deze investering (automatisering) zal ingezet worden als middel, boven het doel. Met het positieve resultaat van uitstroom medewerkers naar een regulier bedrijf en de krimp, welke ontstaan is door het beëindigen van de wet SW, kunnen inkomsten met deze investering gegenereerd worden.

- **Werkkostenregeling (WKR) 2020 (instemming):**

Aan de Ondernemingsraad (OR) is om instemming gevraagd als vastgelegd in artikel 27 WOR, aangaande de begroting en invulling WKR 2020. Hiertoe heeft de OR in voorhand een initiatief/advies voorstel ingediend bij de bestuurder. Bij de onderhandelingen t.a.v. de instemming en invulling zijn een paar succesvolle stappen namens onze OR gezet in het voordeel van medewerkers NEF. Zo is de termijn van aanschaf fiets verkleind naar 4 jaren in plaats van 5. Ook is het fiscale bedrag welke beschikbaar is voor bedrijfsfitness verhoogd. Verder overeengekomen dat we de vrije ruimte WKR zo goed mogelijk benutten, waarbij we als doel hebben het bereik in medewerkers bij NEF zo groot mogelijk proberen te maken. Een gezamenlijke barbecue is daar bijvoorbeeld een succesvol voorbeeld van.

Commissies:

- SoFi: Remco Slager, Jan Martens en Frans Sijtsma.
VGWM: Emanuel van Arkel, Lolke Rispens, Albert Visser en Andries van der Ploeg.
DB: Wiebe Koudenburg (voorzitter), Sipke van der West (secretaris),
Remco Slager (vicevoorzitter).

De OR heeft een toetsende rol bij voorstellen die, conform de Wet op Ondernemingsraden (WOR), ter advies of instemming worden voorgelegd. De wetgeving en de CAO worden als leidraad hierbij in acht genomen. De OR bewaakt zo o.a. de ontwikkelingen t.a.v. uitvoeringsbedrijf NEF, personele begeleiding, coaching en haar efficiency.

De manier van informeren naar achterban houdt onze aandacht. Uiteraard blijven er verbeterpunten, daar zijn we ons van bewust. Misschien dat onze achterban door het lezen van dit jaarverslag goede ideeën aan kan leveren. Alles wordt vertrouwelijk behandeld!

Er zijn 3 e-mailadressen beschikbaar, waar medewerkers terecht kunnen met vragen en opmerkingen or@nef.nl, secretaris.or@nef.nl, voorzitter.or@nef.nl
Of telefonisch via de secretaris op 0519-229 183.

Verder heeft de OR onder andere de volgende zaken besproken:

1. Jaarverslag NEF 2018.
2. Beleidsplannen.
3. Kwartaalverslagen.
4. Huisvesting.
5. Informatief over orderportefeuilles, voortgang externe plaatsing, beperking van wachturen en terugdringen van ziekteverzuim.
6. Arbo-zaken: RI&E, BHV, VGWM.
7. Artikel 24-vergadering, de halfjaarlijkse bespreking van de algemene gang van zaken met het DB van GR-NEF.
8. Wachturen en ziekteverzuim.
9. Vakantie en verlof 2020.

Ook was de OR vertegenwoordigd in de volgende reguliere commissie:

1. Project nieuwe huisvesting.
2. Sollicitatie commissie hoofd HR.
3. Arbodienstverlening Arbo Active.

Datum: 04-02-2020

Namens de ondernemingsraad van NEF.

Was getekend

Wiebe Koudenburg,
Voorzitter

Was getekend

Sipke van der West,
Secretaris.

3

